Ազգ Azg
8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 156 (3087)

Ռուսաստանի հայերի միությունը դատապարտում է ահաբեկչությունը

Որպես բարբարոսության եւ վայրենության դրսեւորում

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի հայերի միությունը հանդես է եկել խաղաղ հյուսիսօսական Բեսլան քաղաքի ու նախնառաջ անպաշտպան երեխաների ու նրանց ծնողների դեմ կատարված միջազգային ահաբեկչության հրեշավոր հանցագործության դատապարտմամբ: «Մենք մերժում ենք ահաբեկչության՝ որպես ցանկացած հարցի լուծման միջոցի կիրառումը, այն համարելով բարբարոսության եւ վայրենության դրսեւորում», ասված է Ռուսաստանի հայերի միության այսօր տարածված հայտարարության մեջ:

Ռուսաստանի հայերի միությունն անկեղծ ցավակցություն է հայտնել զոհվածների ընտանիքներին եւ պատրաստակամություն է հայտնել անհրաժեշտ օգնություն ցուցաբերել տուժածներին:

Հայաստանի տեղն Իրաքում Լեհաստանի կողքին է...

Ազգային ժողովը դժվար թե խոչընդոտի հայկական ուժեր ուղարկելու կառավարության ցանկությանը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Մինչ Իրաքում շարունակվում են մահապարտ ահաբեկիչների գործողությունները, մարդկանց պատանդ վերցնելու եւ գլխատելու սահմռկեցուցիչ տեսարանները, իսկ Մ. Նահանգները եւ դաշնակից ուժերն Իրաքի դրածո կառավարության հետ փորձում են կարգ ու կանոն հաստատել պատերազմից բզկտված եւ նավթով հարուստ արաբական այս երկրում, Հայաստանը նախապատրաստվում է Իրաքի վերականգնմանն ու վերակառուցմանը մասնակցելու նպատակով այնտեղ ուղարկել բժիշկների, վարորդների եւ ականազերծողների:

Հայաստանի պաշտպանության փոխնախարար Արթուր Աղաբեկյանը «Ազատություն» ռադիոկայանին ասել է, որ մոտակա օրերին հայկական մի պատվիրակություն է ուղեւորվելու Իրաք՝ տեղում ծանոթանալու իրավիճակին: Եթե Հայաստանի խորհրդարանը կողմ քվեարկի Իրաք հայ մասնագետներ ուղարկելու կառավարության առաջարկին, այս տարվա վերջերին կամ եկող տարվա սկզբին հայ մասնագետները կուղեւորվեն Իրաք: Աղաբեկյանն ասել է, որ հայկական խմբավորումը կտեղաբաշխվի երկրի կենտրոնական հարավային շրջանում, որը գտնվում է լեհական ուժերի վարչական վերահսկողության տակ: Ի դեպ, այս օրերին Լեհաստանում էր նաեւ ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը: Լեհաստանն Իրաք է ուղարկել 6.500 զինվորականի, սակայն, ինչպես հաղորդում է Ֆրանսպրեսը, Վարշավան զորքերի մեծ մասը դուրս կբերի՝ այնտեղ թողնելով 2.500-անոց անձնակազմ: Ըստ Ռոյթեր գործակալության, Հայաստանն Իրաք է ուղարկելու 50 հոգանոց անձնակազմ:

Տես էջ 3

Հայ խաղաղապահների առաջին խումբը վերադարձավ Կոսովոյից

Հերթափոխի կմեկնի հաջորդ խումբը

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 7-ին Կոսովոյից երեւան վերադարձավ հայ խաղաղարար դասակը: 34 զինծառայողներից բաղկացած դասակը օտար երկրում ծառայած առաջին հայկական խաղաղարար ստորաբաժանումն է: Ինչպես եւ նախատեսվում էր, հունական խաղաղապահ գումարտակի կազմում կես տարի Կոսովոյում գտնվելուց հետո դասակը վերադարձավ, իսկ հաջորդ օրը նրան փոխարինելու կմեկնի նույն քանակությամբ խաղաղապահներից բաղկացած մեկ այլ դասակ:

Ողջունելով հայ խաղաղապահներին, պաշտպանության փոխնախարար գեներալ-լեյտենանտ Յուրի Խաչատուրովը նշեց, որ դասակը բարդ պայմաններում պատվով է կատարել իր առջեւ դրված խնդիրները:

Խաղաղապահ գումարտակի հրամանատար մայոր Արտակ Տոնոյանը բավարար գնահատական տվեց Կոսովոյում իր ենթակաների գործողություններին: Ըստ նրա, ՆԱՏՕ-ի Կոսովոյի տարածքային հրամանատարությունից պաշտպանության նախարարին ուղղված երկու շնորհակալական ուղերձներ են ստացվել հայ զինվորականների բարձր պատրաստվածության եւ կարգապահության վերաբերյալ:

Հրամկազմի եւ խաղաղապահ գումարտակի զինծառայողների հետ մեկտեղ Կոսովոյից ժամանած զինծառայողներին դիմավորում էին նրանց հարազատները:

«Ռուսաստանն ընդդեմ ահաբեկչության»

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոսկվայում Կրեմլի մոտ Վասիլեւսկի սպուսկում չորեքշաբթի անցկացվեց հանրահավաք «Ռուսաստանը ընդդեմ ահաբեկչության»: Հանրահավաքն սկսվել է մեկ րոպե լռությամբ Ռուսաստանում տեղի ունեցած վերջին ահաբեկչական գործողությունների հետեւանքով զոհվածների հիշատակին:

Հանրահավաքին մասնակցել է ավելի քան 130 հազար մարդ: Ամբողջ ընթացքում անձրեւ էր տեղում: Հանրահավաքում ընդունվել է բանաձեւ, որն ընթերցել է դերասան Վասիլի Լանովոյը: Ելույթներից հետո հանրահավաքում հնչել է «Ես սիրում եմ քեզ, կյանք» երգը:

Հանրահավաքին մասնակցել են տարբեր հասարակական կազմակերպությունների եւ քաղաքական կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, ուսանողներ, կենսաթոշակառուներ, Մոսկվայի եւ Ռուսաստանի այլ տարածաշրջանների բնակիչներ, ինչպես նաեւ այլ երկրների քաղաքացիներ:

Պուտինը «չի խոսելու մանկասպանների հետ»

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը քննադատել է նրանց, ովքեր կոչ են անում Ռուսաստանին բանակցությունների մեջ մտնել չեչեն անջատողականների հետ Բեսլանի ողբերգությունից հետո, որտեղ զոհվեց առնվազն 335 մարդ:

Բացի այդ, Պուտինը մերժել է այն դեպքերի բաց հետաքննություն անցկացնելու առաջարկները, որոնք հանգեցրին դպրոցի ուրբաթ օրը տեղի ունեցած հատուկ նշանակության ուժերի գրոհին:

Բրիտանական «Ինդեփենդենթ» եւ «Գարդիան» թերթերին տված հարցազրույցում Ռուսաստանի նախագահն ասել է, որ երկխոսությունն անջատողականների հետ համարժեք է Ուսամա բեն Լադենի հետ Արեւմուտքի բանակցություններին:

«Ոչ ոք բարոյական իրավունք չունի մեզ ասելու, որ մենք երկխոսության մեջ մտնենք մանկասպանների հետ», ասել է Պուտինը բրիտանական թերթերին:

«Ինչո՞ւ դուք չեք հանդիպում Ուսամա բեն Լադենի հետ, նրան չեք հրավիրում Բրյուսել կամ Սպիտակ տուն, բանակցություններ չեք սկսում նրա հետ, չեք հարցնում նրան, թե ինչ է իրեն հարկավոր եւ դա չեք տալիս նրան, որպեսզի նա ձեզ հանգիստ թողնի», ավելացրել է ՌԴ նախագահը:

ԲԱՔՈՒ

Մամեդյարով. «Այս փուլում մեր ուշադրության կենտրոնում կարգավորման գործնական խնդիրներն են»

Ադրբեջանի արտգործնախարարը «Թուրան» գործակալությանը տված հարցազրույցում որոշ մանրամասներ է հաղորդել իր հայ գործընկեր Վարդան Օսկանյանի հետ շարունակվող բանակցություններից: «Պրահայի հանդիպումները կարելի է օգտակար համարել: Տեղի են ունեցել քննարկումներ, կարգավորման մի շարք առանցքային հարցերի շուրջ տեսակետների խորքային փոխանակում: Կողմերը շարունակում են մերձեցնել միմյանց տեսակետները: Այս փուլում մեր ուշադրության կենտրոնում կարգավորման գործնական խնդիրներն են, այսինքն՝ հակամարտության հետեւանքների վերացումը, ներքին բնակչության վերադարձի եւ կոմունիկացիաների վերականգնման հարցերը, ինչպես նաեւ (մեր ուշադրության կենտրոնում են) կարգավորման փուլում անվտանգության միջոցառումները», ասել է Մամեդյարովը:

Հայ սպաների դեմ «Կենդանի շղթա» Շեհիդների ծառուղուց մինչեւ Ալիեւի նստավայր

Ադրբեջանում հայ սպաների մուտքը Բաքու կանխելու ձեւը գտնվել է. սեպտեմբերի 12-ին մի շարք քաղաքական եւ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները ձեռք-ձեռքի տված «կենդանի շղթա» են կազմելու, որը ձգվելու է մի քանի կիլոմետր՝ Շեհիդների ծառուղուց, որտեղ թաղված են Ղարաբաղի պատերազմում զոհվածները, մինչեւ նախագահ Իլհամ Ալիեւի նստավայրը:

Նախատեսվում է, որ սեպտեմբերի 12-ին Բաքու են մեկնելու յոթ հայ սպաներ՝ մասնակցելու ՆԱՏՕ-ի «Համաստեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարժություններին, որոնք անցկացվելու են սեպտեմբերի 13–26-ը:

131 կաթողիկոսների անվանածառերը 10 օրվա ընթացքում վերացան

Կամ մի չեւական ծառատնկի վախճանը

Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու բակի հայոց կաթողիկոսների հիշատակին նվիրված ծառուղին գոյություն չունի: Հայ առաքելական եկեղեցու 131 կաթողիկոսների անվանածառերը 10 օրվա ընթացքում վերացել են:

Կաթողիկոսների հիշատակը հավերժացնող ծառատունկ կազմակերպելն ի սկզբանե եղել է երգահան Արա Գեւորգյանի մտահղացումը: «Ուզում էի՝ ստեղծվեր կաթողիկոսների հիշատակը հավերժացնող այգի: Վեհափառին ողեւորեց իմ այս գաղափարը, եւ նա տվեց իր օրհնությունը: Համար տեղ համարեցինք Ս. Գր. Լուսավորիչ եկեղեցու շրջակայքը: Ես սկսեցի քաղաքապետարանի հետ պայմանավորվել, թե ինչ ծառ է նպատակահարմար տնկել եւ թե հետագայում ով պետք է խնամի: Այս հարցերը լուծելու պատճառով ծառատունկը ձգձգվում էր: Հետո մի կազմակերպություն հանձն առավ իրականացնել: Ինքս էլ տնկել եմ մեր երջանկահիշատակ կաթողիկոսներից մեկի անվանածառը», պատմեց Արա Գեւորգյանը:

Տես էջ 2

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Կ

անադայում կառուցվելիք «Ջերարդ Գաֆեսճյան» ժամանակակից արվեստի թանգարանի ճարտարապետ է ընտրվել ամերիկացի Դեւիդ Հոթսոնը՝ Մ. Նահանգների Մինեսոտա նահանգի Մինեապոլիս քաղաքից: Նա նախագծել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի գրասենյակները Նյու Յորքում, Մանհեթենի աֆրիկյան արվեստի թանգարանը, Խորանացի նշանավոր ճարտարապետ Մանսյադո Քալատրավայի բնակավայրը եւ այլ շինություններ: Երդրվեն անվանի արտակեցործներ Ստանիսլավ Լիբենսկու եւ Յարոսլավ Բրիխտովայի աշխատանքները, ինչպես նաեւ 20-րդ դարի համաշխարհային գեղանկարչության ու քանդակագործության լավագույն նմուշները:

«Ուսանողական տարիներից ես ուժգնորեն տպավորվել եմ հայկական ճարտարապետությունից, նրա պարզ ու ուժեղ գծերից: Հայաստանում նկատեցի, թե ինչպիսի խնամքով ու վարպետությամբ են հայ ճարտարապետները օգտագործել հայկական տուֆը, ինչ նրբությամբ են հայ վարպետներն աշխատել քարի հետ:

Հիշեցնենք, որ «Գաֆեսճյան» թանգարան հիմնադրամի անցած տարի անցկացրած ճարտարապետների միջազգային մրցույթին հայ ճարտարապետները չէին մասնակցել՝ համաշխարհային ճարտարապետության մեջ լայնորեն կիրառվող նոր տեխնոլոգիաներին չտիրապետելու պատճառով:

Հիմնադրամի փոխտնօրենի խոսքով, ճարտարապետ ընտրելիս իրենք նախանձախնդիր ու հետեւողական են եղել, որպեսզի հայկական ավանդական ճարտարապետությունը

Հայկական ճարտարապետությունը համաշխարհայինին միաձույլ

կու տարուց ավելի նրա հետ աշխատելով, պրն Գաֆեսճյանը գնահատում է համակարգչային նախագծային մեթոդների նրա իմացությունը, որը նրան թույլ է տալիս նախագծել տարածությունները՝ վիզուալ շրջանակների մեջ առնելով թանգարանի տարածքի յուրահատուկ տեսարանները: «Գաֆեսճյան» ժամանակակից արվեստի թանգարանի նրա նախնական նախագծով շրջանակված գլխավոր տեսարանները կլինեն Մայր Հայաստան հուշարձանն ու Արարատ լեռը: Ընդհանուր պատկերի վրա կխոյանա թանգարանի խորհրդանիշը ուրվագծող պղնձե աշտարակը, որի ներսում կտեղադրվի Ջերարդ Գաֆեսճյանի պղնձե հավաքածուն:

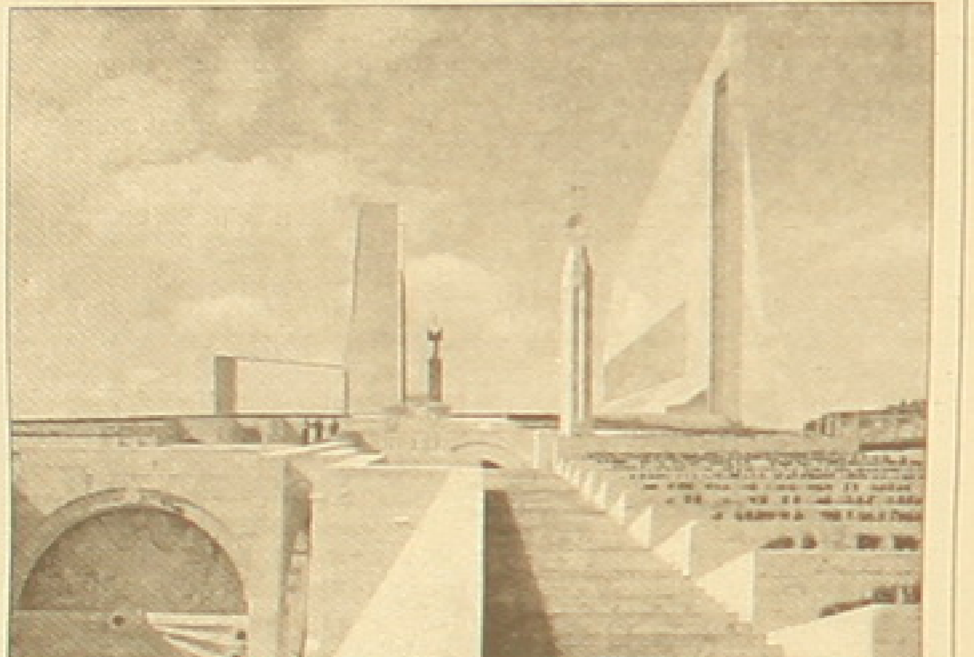

Գաֆեսճյան թանգարան հիմնադրամի փոխտնօրեն Ջոն Ռոբերտսը Կասկադի տարածքում երեկ լրագրողներին ներկայացրեց ճարտարապետ Դեւիդ Հոթսոնին, որը մանրամասն ներկայացրեց թանգարանի նախագիծը: Նախագծի արժողությունը 25 մլն դոլար է, կառուցման աշխատանքները կտեւեն մոտ 2 տարի, որից հետո Երեւանում կբացվի արվեստի եզակի թանգարան, որտեղ բացի Գաֆեսճյանի պղնձե հանրահայտ հավաքածուից, կցուցադրվեն անվանի ապակեգործներ ...

Գաֆեսճյան թանգարան հիմնադրամի նախագծային սկզբունքի համաձայն, թանգարանի հիմքը կլինի հայկական տուֆից, կօգտագործվեն հայկական նյութեր, իսկ ճարտարապետական ձեւերը կլինեն զուտ ու հստակ՝ հայկական ճարտարապետության ինքնատիպությանը բնորոշ», ասաց ամերիկացի ճարտարապետը:

ներկայանա համաշխարհային նոր տեխնոլոգիաներին միաձույլ: «Մեր գլխավոր նպատակը աշխարհի լավագույնը Հայաստան բերելն ու այստեղի լավագույնը աշխարհին ներկայացնելն է», ասաց նա:

Մամուլի ասուլիսին հայ ճարտարապետները ներկա չէին, նրանք, ինչպես լրագրողներին տեղեկացվեց, հրավիրված էին ամերիկացի ճարտարապետի հետ երեկոյան կայանալիք պաշտոնական հանդիպմանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՍԵՎԱՆԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐ

2003-ի համեմատ՝ ջրառի առաջանցիկ ցուցանիշ

Սեւանա լճի մակարդակի բարձրացումը ոգեւորել է հայ հանրությանը: Գաղտնիք չէ, որ այն ձեռք է բերվում լճից ջրառի նվազեցման շնորհիվ: 2003 թվականի սեպտեմբերի 1-ի օրը ջրառը կազմել էր 89 մլն խորանարդ մետր, տարվա համար ՀՀ կառավարության նախատեսած 120 մլն խորանարդ մետրից: Նախորդ տարիներին ջրառի ցուցանիշը շատ ավելին էր՝ մոտ 200 մլն խմ: Ինչպիսի՞ն է վիճակն այս տարվա նույն ժամանակահատվածում: Ոչ այնքան նպաստավոր. վերահաստատված 120 մլն խորանարդ մետրից սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ վերցվել է 105 մլն խորանարդ մետր: ՀՀ ջրային պետական կոմիտեում, ուր հայտնեցին այս թիվը, նշեցին, որ ջրառը իրականացվում է ՀՀ բնապահպանության նախարարության հայտով: Թող ներվի ասել, բայց այս խնդրում տարօրինակ իրողություն է արձանագրվում: Հայտը տալիս են բնապահպանները, ջրից օգտվում են էներգետիկներն ու գյուղատնտեսությունը: Հանրահայտ է, որ առավել արդյունավետ օգտագործման նպատակով ջուրը բաց է թողնվում Սեւան-Հրազդան հիդրոհամալիրի կայաններով, որի լրիվ հզորությունը հաշվարկված է վայրկյանում 70 խորանարդ մետր ջրօգտագործման համար: Քանի որ այս օրերին Երեւանի ՀԷԿ-ն աշխատում է ունեցած 2 տուրբիններից մեկի հզորությամբ, պարզ է, որ լճից ջրառը վայրկյանում կազմում է մոտ 35 խմ: Այստեղից ջուրը բաց է թողնվում Էջմիածնի ու Արտաշատի ջրանցքներ: Ասված թվերից կարելի է եզրակացնել, որ սեպտեմբերի 6-ին 120 մլն խմ ջրառը լրացվել է:

Թե ինչով է պայմանավորված այս տարվա ջրառի առաջանցիկ ցուցանիշը եւ կվերցվի՞ արդյոք լրացուցիչ ջուր հարցերի պատասխանները հանրությունը սպասում է ջրօգտագործող 3 նախարարություններից եւ ՀՀ ջրպետկոմից: Անշուշտ, 120 մլն խմ ջուրը այն ծավալը չէ, ինչ վերցվում էր տարիներ առաջ: Բայց եւ առաջանցիկության համար չէր տարիներ շարունակ մտահոգություն հայտնում հանրությունը, որ մի օր էլ հերթական անհանգստությունն առիթ:

ԳԵՂԱՄ ՔՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ

«Արմենիա էքսպո-2004»

Սեպտեմբերի 10-13-ը Երեւան քաղաքում տեղի կունենա առեւտրաարդյունաբերական տարածաշրջանային բազմակողմանի 4-րդ ցուցահանդես ֆորումը, որ կրում է «ARMENIA EXPO-2004» խորագիրը: Ցուցահանդես-ֆորումի կազմակերպիչներն են «ARMENIA EXPO-2004»-ը եւ «LOGOS EXPO Center»-ը: Պաշտոնական բացման արարողությունը տեղի կունենա սեպտեմբերի 10-ին, ժամը 12:00-ին, կառավարության 3-րդ մասնաշենքում, եւ որին կմասնակցի ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը:

Մ. Մ.

Արյուն Բեսլանի ողբերգությունից տուժածների համար

Հյուսիսային Օսիայի Բեսլան քաղաքում տեղի ունեցած ողբերգությունից տուժածներին օգնության ձեռք է մեկնում նաեւ Հայաստանը: Սեպտեմբերի 3-10-ը բոլոր ցանկացողները կարող են արյուն հանձնել Ներսիսյան 7 հասցեում գտնվող Արյունաբանական կենտրոնում: Գործում է հերթապահություն: Նախնական տեղեկատվություն կարող եք ստանալ՝ զանգահարելով 283811 հեռախոսահամարով: Ապեն արյուն է տվել 100-ից ավելի մարդ: Արյունաբանական կենտրոնի տնօրեն Սմբատ Դաղբաշյանը նշում է, որ կան որոշակի չափանիշներ, եւ բոլորը չեն կարող արյուն հանձնել: Դոնորը պետք է լինի առողջ եւ 18-60 տարեկան: Մինչեւ արյուն հանձնելը կատարվում է հետազոտություն: Յուրաքանչյուր դոնորից հավաքվում է 400-450 մլգ արյուն: «Մեծ ակտիվություն են ցուցաբերում ոստիկանության ներկայացուցիչները եւ միջին տարիքի մարդիկ, որոնք ունեն դպրոցահասակ երեխաներ», ասում է նա: Ակցիայի ավարտից հետո հավաքագրված արյունը կտեղափոխվի Բեսլան ՀՀ առողջապահության նախարարության եւ ՌԴ դեսպանատան աջակցությամբ: Երեկ տեղափոխվեց առաջին խմբաքանակը:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

131 կաթողիկոսների անվանածառերը 10 օրվա ընթացքում վերացան

1-ին էջից

Ծառատունկն իրականացրել է «Նոյան Արգ» էկոլոգիական բարեգործական ընկերությունը: Ապրիլի 17-ին Ս. Գր. Լուսավորիչ եկեղեցու մուտքին հարող աջ եւ ձախ մասերում տնկվել են 131 արծաթափայլ եղեւնիներ: Ծառատունկը կազմակերպվել է ըստ արժանվույն. հոգեւոր դասի ներկայացուցիչները օրհնել են եղեւնիները եւ ժողովրդի հետ տնկել դրանք, հետո էլ ստացել «Մասնակցի վկայական», ուր նշված է, թե որ կաթողիկոսի անվանածառն է տնկել տվյալ մասնակիցը: Լրատվամիջոցներն էլ նկարահանել են հատկապես բնապահպանության նախարարի ծառ տնկելը:

«Ծառատունկն իրականացվել է բնապահպանության նախարարության հետ՝ անմիջապես նախարարի աջակցությամբ: Նրա կամոք իրենց պահեստներից տրվել են արծաթափայլ եղեւնիներ, եւ մենք էլ հիմնադրել ենք հայոց կաթողիկոսների հիշատակին նվիրված ծառուղին», ասում է «Նոյան Արգ» էկոլոգիական բարեգործական ընկերության նախագահ Ղազար Միրզոյանը: Ծառատունկից հետո թե ով պետք է խնամեր ծառուղին, պարզ չէ: Ինչպես ասաց պրն Միրզոյանը, ընդամենը 10-15 օրվա ընթացքում ծառուղին վերացել է, քանի որ թանկարժեք եղեւնիների 80 տոկոսը գողացել են, իսկ մնացածը չորացել է: «Մենք չէինք կարծում, թե եկեղեցու բակից գողություն կանեն: Եթե պատկերացնեինք, ապա անպայման ծառերի պահպանության հարցն էլ կլուծեինք», ասում է Ղ. Միրզոյանը:

Ի պատասխան Ղ. Միրզոյանի մեկնաբանության՝ Ս. Գր. Լուսավորիչ եկեղեցու հոգեւոր հայր Սահակ արքեղա Մաշալյանը պնդեց. «Ոչ մի ծառ էլ չի գողացվել, մենք ունենք պահակային ծառայություն: Եղեւնիները չորացել են: Կաթողիկոսների անուններով ծառ տնկելու պատասխանատվությունն այդ կազմակերպությունը չզգաց: Մենք նախապես զգուշացրել էինք, որ ունենք ջրամատակարարման խնդիր, որ դա 1-2 ծառ չէ, այլ՝ 131, եւ ջրելը խնդիր է դառնալու: Նրանք ասացին, որ իրենք այդ հարցերը կլուծեն, դրա համար էլ ծառատունկ եղավ: Ես էլ եմ մասնակցել այդ ծառատունկին ու հիմա անհարմար եմ զգում, որ ոչ մի եղեւնի չկա: Մենք շուտով կունենանք մեր ջրամատակարարման ցանցը եւ անպայման կվերականգնենք ծառաշարը»:

Սովորաբար, ծառատունկ կազմակերպելիս ծառերի խնամքն ապահովելու համար նախապես պայմանավորվածություն է ձեռք բերվում տվյալ համայնքում կանաչապատման աշխատանքներ իրականացնող ընկերության հետ: Կաթողիկոսների հիշատակի ծառուղին ստեղծելիս «Նոյան Արգ» ընկերությունը պայմանավորվածություն չի ունեցել ո՛չ քաղաքապետարանի «Կանաչապատում» ՊՓԲԸ-ի, ո՛չ էլ Կենտրոն թաղապետարանի «Կենտրոն կանաչապատում» ՓԲԸ-ի հետ: Ղ. Միրզոյանը նշեց, որ սկզբնական շրջանում իրենք պատրաստ են եղել խնամել եղեւնիները մինչեւ թաղապետարանի հետ պայմանավորվելը: Այդ «սկզբնական շրջանում» էլ ծառուղին վերացել է: Իսկ բարեգործական ընկերության նախագահն ընդամենը ափսոսանք է հայտնում. «Մենք շատ վատ ենք զգում, որ հիմա չկա այդ ծառուղին, բայց անպայման նորից կտնկենք եղեւնիներ ու կվերականգնենք կորուստը»:

ԱՂԱՎՆԻ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ
www.hetq.am

Բիզնեսմենն ավելի պատրաստված է, քան տեսական պատրոնյան

«Հայաստանը միակ երկիրը չէ, ուր տեսական պատրոնյաների թիկնապահներն իրենց քանակով, վերապատրաստման հնարավորություններով զիջում են մասնավոր հատվածի թիկնապահներին», «Ազգի» հետ զրույցում ասաց Ռուսաստանի թիկնապահների ազգային ընկերակցության եւ Համաշխարհային թիկնապահների լիգայի նախագահ Դմիտրի Ֆոնարյովը: Նա այս խնդիրը հիմնականում կապեց վճարունակության հետ: «Եթե տեսական պատրոնյայի թիկնապահի համար կա սահմանված բյուջե, որի սահմաններից նա դուրս գալ չի կարող, ապա յուրաքանչյուր քաղաքացի կարող է վարձել այնքան թիկնապահ, որքան ցանկանում է», ասաց նա:

Ըստ Հայաստանի ազգային թիկնապահների ընկերակցության նախագահ եւ Համաշխարհային թիկնապահների լիգայի կովկասյան ներկայացուցիչ Ռոբերտ Նազարյանի՝ այսօր Հայաստանում գործում է 200-300 թիկնապահ: Երեկ կազմակերպված մամուլի ասուլիսի ժամանակ լրագրողների զարմանքին պրն Նազարյանը պատասխանեց. «Ընդհանրապես չեմ ցանկանում թիկնապահ արտահայտությունը որոշ մարդկանց հետ կապել, ովքեր մասնագետ չեն: Թիկնապահը արտաքնապես չի տարբերվում սովորական քաղաքացուց: Կարեւորը պրոֆեսիոնալ պատրաստվածությունն է»:

Սեպտեմբերի 4-7-ը Երեւանում անցկացված Թիկնապահների համաշխարհային լիգայի կովկասյան մրցույթի արդյունքները Ռոբերտ Նազարյանը գնահատեց միջին, իսկ Դմիտրի Ֆոնարյովը՝ միջինից ցածր: Սա Հայաստանում կազմակերպված առաջին առողջապական էր, կային կազմակերպչական որոշ խնդիրներ: Պարոն Ֆոնարյովը նման առողջապականներում կարեւորեց ծայրահեղ պայմաններում թիկնապահների՝ բժշկության իմացության ստուգումը եւ հույս հայտնեց, որ հաջորդ առողջապականների ժամանակ դա եւս կներառվի ծրագրում:

ԹԱԹՈՒԼ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ ԱՌԱՋԱՐԿԱԾ

«Թուրք-հայկական հարաբերությունների խոչընդոտը ոչ թուրքերն են, ոչ էլ հայերը, այլ իմպերիալիզմն է»

Համոզված է Անկարայի Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի տնօրեն, դոկտ. Հասան Օքթայը

Այս օրերին Հայաստանում է Անկարայի Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի տնօրեն, դոկտ. Հասան Օքթայը նույն ինստիտուտի աշխատակցուհի օր. Բանուի հետ: Սեպտեմբերի 3-ին պրն Օքթայը ցանկություն հայտնեց այցելելու «Ազգի» խմբագրություն, որտեղ առանձնազրույց ունեցավ մեր թերթի գլխավոր խմբագրի հետ: Ըստ երեւույթին Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի տնօրենին մեծապես հուզում էր Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման, հայ-թուրքական հարաբերությունների, Թուրքիայի հայկական քաղաքականության եւ երկու երկրների միջեւ սահմանի բացման հարցերում «Ազգի» դիրքորոշումը, որ նրա առանձնազրույցը գլխավոր խմբագրի հետ ընթացավ դրանց շուրջ:

Առանձնազրույցի բովանդակությանը հավանաբար Անկարա վերադառնալուց հետո կանդրադառնա պրն Օքթայը: Այդ իսկ պատճառով ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում այն հարցազրույցը, որն անցկացրել ենք օգտվելով նրա խմբագրություն այցելելու հնարավորությունից: Անկախ վերոհիշյալ հարցերի նկատմամբ դիրքորոշումների հակադրությունից, Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի տնօրենի հետ հարցազրույցը հետաքրքրական է:

Հ. Չ.

- Ո՞րն է Հայաստան այցելելու Ձեր նպատակը:

- Մեր անմիջական հարեւան Հայաստանը ճանաչելն է, տեսարժան վայրերում լինելը: Երբ ամեն ինչ քո աչքով ես տեսնում, սկսում ես տվյալ երկիրը հասկանալ:

- Որպես ինստիտուտի տնօրենի Ձեզ չեն կարող չհետաքրքրել Հայաստանի գիտական հաստատությունները: Այդ հաստատություններից ո՞րն եք այցելելու:

- Լինելու եմ Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայում, մասնավորապես արեւելագիտության եւ պատմության ինստիտուտներում, Երեւանի պետհամալսարանում, արեւելագիտության ֆակուլտետը ներառյալ եւ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում:

- Բացի Երեւանից որտե՞ղ եք եղել:

- Հայաստան նոր ենք ժամանել, եղել ենք միայն Էջմիածնում: Երեք օրով մեկնում ենք Գյումրի, այնուհետեւ կլինենք Արմավիրում եւ կայցելենք Սարդարապատի ազգագրական թանգարան:

- Ի՞նչ տպավորություն գործեց Հայաստանը:

- Ես ավելի լավն էի ակնկալում: Հայաստանը կարող էր համեմատաբար լավ վիճակում լինել, իսկ Երեւանը՝ ավելի բարեկարգ: Լավ ասելով ես նկատի ունեմ տնտեսության անդրադարձը քաղաքի վրա:

- Ինչպիսի՞ն է Ձեր կարծիքը հայ-թուրքական հարաբերությունների մասին:

- Կարծում եմ, այդ հարաբերությունները առաջիկա օրերին ավելի լավ կլինեն, քան ներկայումս են:

- Ձեր կարծիքով, ո՞րն է հայ-թուրքական հարաբերությունների զարգացման գլխավոր խոչընդոտը:

- Իմ խորին համոզմամբ՝ ո՛չ թուրքերն են, ո՛չ էլ հայերը, հարաբերությունների գլխավոր խոչընդոտը իմպերիալիզմն է:

- Դուք իմպերիալիզմից եք դժգոհում, սակայն Թուրքիան մեծապես սերտորեն համագործակցում է իմպերիալիստական պետությունների հետ, էլ չենք խոսում ԱՄՆ-ի հետ նրա համագործակցության մասին:

- Ներկայումս ԱՄՆ-ի հետ Թուրքիայի հարաբերություններն այդքան էլ առողջ հիմքերի վրա չեն:

- Եթե մեղավորն իմպերիալիստներն են, ապա ինչո՞ւ եք ձգտում Եվրոմիությանն անդամակցել, չէ՞ որ եվրոպական այդ կառույցում առանցքային տեղ ունեն Ֆրանսիայի, Գերմանիայի պես իմպերիալիստները:

- Որքան էլ Թուրքիան ձգտի, միեւնույնն է, չի կարողանում ԵՄ-ին անդամակցել: Կարծես նրան մոլորեցնում են: Դուք ինձ հետ համամիտ չե՞ք:

- Ի՞նչ կարծիքի եք «Ազգի» մասին, հատկապես նկատի ունեմ ինտերնետային տարբերակը:

- «Ազգը», ըստ Թուրքիայում տիրող կարծիքի, Հայաստանում հրատարակվող միակ թերթն է, որի ինտերնետային էջը կանոնավոր կերպով նորոգվում է եւ հագեցվում ամենօրյա նոր նյութերով: Թուրքիան ուշադրությամբ հետեւում է «Ազգին»: Նաեւ գիտենք, որ «Ազգն» իր հերթին ուշադրության կենտրոնում է պահում Թուրքիային:

- Որպես տնօրեն ի՞նչ կասեք Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի մասին:

- Մեր ինստիտուտը հիմնադրվել է 2001 թ. մայիսին, գործում է Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների շրջանակում: Հրատարակում ենք թուրքերենով եւ անգլերենով եռամսյա երկու պարբերականներ: Ինստիտուտն ունի 9 գիտաշխատող:

- Ի՞նչ աշխատանքներ եք կատարում:

- Մենք աշխատում ենք նպաստել Թուրքիայի եւ Հայաստանի հարաբերությունների զարգացմանը: Ձանում ենք, որ Թուրքիայում եւ աշխարհում ճիշտ ընկալվի թուրքահայությունը: Միաժամանակ փորձում ենք գիտական ուսումնասիրությունների միջոցով պատասխանել նրանց, ովքեր փորձում են պղտորել թուրք-հայկական հարաբերությունները: Մեր ուսումնասիրություններն ընդգրկում են հայերի պատմությունը հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը: Մենք պատմության հարցերին մոտենում ենք նաեւ սոցիալ-հոգեբանական եւ միջազգային հարաբերությունների տեսանկյունից:

- Որեւէ ուղերձ ունե՞ք հղելու:

- Ես հայ ժողովրդին եւ նրա մտավորականությանը կոչ եմ անում համատեղ ջանքերով նպաստել թուրք-հայկական հարաբերությունների բարձրացմանը այն մակարդակի վրա, ինչ եղել են երանելի հին ժամանակներում:

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Կոտայքի մարզպետը ճշտում է

«Ազգի» օգոստոսի 31-ի համարում տպագրված «Ծաղկաձորի անտառները հայտնվել են դղյակների պաշարման մեջ» հրապարակմանն ի պատասխան խմբագրություն զանգահարեց Կոտայքի մարզպետ Կովալենկո Շահգելդյանը եւ խնդրեց ընթերցողին փոխանցել իր անվան հիշատակման հետ կապված ճշտումը: Հիշեցնենք, որ Ծաղկաձորի անտառները կանաչ տարածքների հաշվին դղյակների վերածած պաշտոնյաների թվում էր նաեւ նրա անունը:

Պարոն Շահգելդյանի հավաստմամբ, նախկին առողջարանի տեղում կառուցվող ամառանոցը պատկանում է «Արմավտո» ԲԲԸ-ի 830 սեփականատերերին: Այն ոչ իր, ոչ էլ եղբոր՝ Սամվել Շահգելդյանի սեփականությունը չէ (թերթերի հրապարակումներում իբրեւ սեփականատեր նշվել է Սամվել Շահգելդյանի անունը), կառուցվում է եւ առեւտրային, եւ սեփականատերերի համար առողջարան ծառայելու համար: Իր բաժնեմասը 21 տոկոս է, եղբորը՝ ընդամենը 1 տոկոս:

Մարզպետն ընդգծեց, որ ինքն ապրում է Չարենցավանում, բազմահարկ շենքի 5-րդ հարկում, եղբայրը՝ Երեւանում, 1 սենյականոց բնակարանում: Առանձնատուն կառուցելու ոչ հնարավորություն, ոչ էլ ցանկություն չի ունեցել:

Ինչ վերաբերում է կանաչի ոչնչացման հաշվին դեպի առողջարան ձգվող 0,5 կմ ճանապարհին, ապա, ըստ մարզպետի, այն կառուցվել է Ծաղկաձորի քաղաքապետարանի որոշմամբ:. Հիմնավորումը հետեյալն է. «Ծառերով շրջապատված Ծաղկաձորն ընդամենը 1 մուտք ունի, տարերային աղետների եւ հրդեհների դեպքում իշխանությունների համար շատ դժվար կլինի ճիշտ գործողություններ ձեռնարկել: Պարզապես այդ նպատակին ծառայելիք ճանապարհը համընկել է պանսիոնատի տարածքի հետ»:

***

Զարմանալի զուգադիպությամբ, մարզպետի զանգից անմիջապես հետո ԼՂՀ Մարտակերտի շրջկենտրոնից խմբագրություն զանգահարեց մի բնակիչ՝ ներկայանալով իբրեւ բժշկուհի, եւ Մարտակերտի կանանց անունից շնորհակալություն հայտնեց թերթին՝ Ծաղկաձորի պրոբլեմին անդրադառնալու եւ համարձակության այն աննախադեպ արտահայտության համար, որ հանուն բնապահպանության ու լրագրողի իրավունքների ցուցաբերեց լրագրողական համայնքը:

Կ. Գ.

ՍՈՂԱՆՔ

Ժամանակ անց սողանքներն անակնկալի չեն բերի

Հավաստիացնում են հայ եւ ճապոնացի մասնագետները

Երեք տարի առաջ կառավարությունը հաստատել է «ՀՀ տարածքում հակասողանքային առաջնահերթ միջոցառումների ծրագիրը»: Այն 2004-ի մարտից իրականացվում է Ճապոնիայի կառավարության տրամադրած դրամաշնորհի միջոցով: Ճապոնական «Միջազգային համագործակցության գործակալության» 15 եւ հայ 25 մասնագետներ երկու տարվա ընթացքում՝ մինչ 2006-ի գարուն պետք է ուսումնասիրեն հանրապետության սողանքային տարածքներն ու մշակեն սողանքների կառավարման համակարգ: Արդեն իրականացվել է ծրագրի 1/3-ը: Ուսումնասիրվել է 162 սողանքային տարածք: Դրանցից 3-ը՝ հավանաբար Տավուշի, Սյունիքի մարզերում եւ Երեւանի շրջակայքում, մանրակրկիտ ուսումնասիրվելու են, որն էլ հիմք է ծառայելու ծրագրի համար: Ճապոնացի մասնագետները համոզված են, որ ծրագիրը մեծապես օգնելու է սողանքային աղետների կանխարգելմանը: Հայ գործընկերներն էլ հայտնում են իրենց լիակատար համաձայնությունը: Այս մասին խոսվեց այսօր ծրագրի աշխատանքային խմբի խորհրդակցությանը հաջորդած ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի տեղակալ Սոս Քոչարյանի եւ ճապոնական ուսումնասիրող խմբի ղեկավար Սասուն Ցուլամոնյանի համատեղ ասուլիսում: Երկուստեք եղան հավաստիացումներ, որ ծրագիրն իրականացվում է մասնագիտական բարձր մակարդակով եւ փորձի փոխանակման սկզբունքով: Ծրագրի իրականացման դրամաշնորհի չափը չներկայացվեց, բայց փաստվեց, որ հընթացս Հայաստան են ներկրվելու 900 հազար դոլար արժողությամբ ժամանակակից սարքավորումներ, որոնց օգտագործման ուսուցում է կատարվել: Ծրագրի ավարտից հետո սարքավորումները փոխանցվելու են հայկական կողմին: Նախարարի տեղակալը փաստեց, որ ծրագրի մշակումն ու սողանքային վտանգի չափերը համարժեք չեն, սակայն անգամ հարուստ եւ հզոր երկրների համար նման վտանգի վերացման, կանխարգելման համար ժամանակ ու միջոցներ են պետք: Վերջինի հայթայթման համար արդեն իսկ ուղիներ են փնտրվում եւ ընթացող ծրագրի ճշգրիտ մշակման դեպքում, ճապոնական կողմի հավաստմամբ, չի բացառվում, որ հենց իրենց կառավարությունն էլ գումար տրամադրի:

Ներկայումս հանրապետության տարածքի 4 տոկոսը՝ 12 հազար հեկտար, սողանքային է: 3000 սողանքային տարածքների 10 տոկոսն առաջնահերթ միջոցառումների անհրաժեշտություն ունի: 965 բնակավայրերից 233-ը գտնվում է սողանքային տարածքներում: Այս տարի պետբյուջեից, Սոս Քոչարյանի հավաստմամբ, 151,6 մլն դրամ է հատկացվել սողանքային բնակավայրերին:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի տեղն Իրաքում Լեհաստանի կողքին է

1-ին էջից

Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն **Հովսեփ Խուրշուդյանը** կարծում է, որ Իրաք հայկական խմբավորում ուղարկելու հարցն անհրաժեշտ է դիտարկել Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի բանակցությունների համատեքստում: «Քանի որ Հայաստանի մասնակցությունն ԱՄՆ-ի հայտարարած եւ նախաձեռնած հակաահաբեկչական պայքարին մեծացնում է ՀՀ արտաքին քաղաքական դիրքը, ու թեեւ այս հարցում առանձնահատուկ զգուշության կարիք կա, քանի որ ի վերջո վտանգվում են Իրաք ուղարկվող հայ զինվորականների կյանքն ու առողջությունը, սակայն Ադրբեջանից հետ ընկնելն էլ կարող է վտանգել մեր դիրքը ղարաբաղյան բանակցություններում», ասաց Խուրշուդյանը:

Ադրբեջանը Վրաստանի հետ, ի տարբերություն Հայաստանի, միացավ ԱՄՆ նախաձեռնած հակաիրաքյան պայքարին եւ այնտեղ ուղարկեց խաղաղարար ուժեր: Ադրբեջանը եւ Վրաստանը ռազմական ներկայություն ունեն նաեւ Աֆղանստանում եւ Կոսովոյում: Մինչ այժմ ամերիկյան պատասխանատվության գոտում Հայաստանի 34 հոգանոց ջոկատը մասնակցում էր Կոսովոյի խաղաղարար գործողություններին եւ երեկ վերադարձավ հայրենիք:

Քանի դեռ Ազգային ժողովը հավանություն չի տվել Իրաք հայկական ուժեր ուղարկելուն, հարցը մնում է բաց: Ինչ տրամադրություններ են տիրում խորհրդարանում: ԱԺ փոխնախագահ **Տիգրան Թորոսյանն** ասում է, որ ՀՀԿ խմբակցությունում հարցը չի քննարկվել եւ կքննարկվի այն ժամանակ, երբ բերվի խորհրդարան: «Հայաստանն ի սկզբանե մտադրություն է ունեցել մարդասիրական օգնություն ցուցաբերել, ոչ թե մարտական գործողություններին մասնակցել: Ես հասկանում եմ մտահոգությունը, որ առաջացել է վերջին շրջանում տարբեր երկրների ներկայացուցիչների Իրաքում պատանդ վերցնելուց: Սա, անշուշտ, մտահոգիչ է, բայց երբ (Իրաք հայկական ուժեր ուղարկելու) խնդիրը գա խորհրդարան, համապատասխան, համարժեք լուծում կգտնվի»:

ԱԺՄ նախագահ **Վազգեն Մանուկյանը** կարծում է, որ Իրաք հայկական խմբավորում ուղարկելու որեւէ նպատակահարմարություն չկա: «Ես չեմ տեսնում դրա օգուտները ահաբեկչության դեմ պայքարում: Հաշվի առնենք, որ Իրաքում մենք ունենք հայկական համայնք», ասաց Մանուկյանը՝ ակնարկելով, որ հայկական զինուժի մուտքն Իրաք կարող է դժվար կացություն ստեղծել մեր հայրենակիցների համար:

Ազգային ժողովի ընդդիմադիր «Արդարություն» դաշինքի անդամ **Գրիգոր Հարությունյանն** ասաց, որ Իրաք հայկական ուժեր ուղարկելու հարցը դաշինքում չի քննարկվել: «Իմ կարծիքով, հարցը լուրջ քննարկման առարկա է, եւ չեմ կարծում, որ Իրաք գնալը ճիշտ է», ասաց Հարությունյանը:

Կոալիցիայի մաս կազմող «Օրինաց երկիր» խմբակցության անդամ **Արտակ Առաքելյանի** ասելով, իրենք նույնպես չեն քննարկել այդ հարցը: «Իրաքում պատերազմն ավարտված չէ: Հաշվի առնելով, որ մենք այնտեղ ունենք ստվար հայկական համայնք, Հայաստանի ակտիվ մասնակցությունը իրաքյան գործողություններին շահեկան չէ ազգային տեսակետից, եւ լրացուցիչ բարդությունների տեղիք կտա: Կարծում եմ, մեր մասնակցությունը մեծ նշանակություն չի ունենա այնտեղ: Ավելին՝ կարող է բարդություններ ստեղծել իրաքահայության համար», ասաց Առաքելյանը:

Կոալիցիայի մաս կազմող ՀՅԴ-ի տեսակետին հնարավոր չեղավ տեղեկանալ, քանի որ դաշնակցական պատգամավորների հեռախոսահամարները չէին պատասխանում:

Ամենայն հավանականությամբ խորհրդարանը կողմ կլինի Իրաք հայկական ուժեր ուղարկելուն, քանի որ ակնհայտ է խորհրդարանի կախվածությունը Սերժ Սարգսյանից, Անդրանիկ Մարգարյանից եւ Ռոբերտ Քոչարյանից: Ինչ վերաբերում է ընդդիմությանը, ապա որոշել է ընդհանրապես չմասնակցել խորհրդարանի աշխատանքներին:

Ի դեպ, իրաքահայերը մի շարք առիթներով ակնարկել են, որ Հայաստանի մասնակցությունը կոալիցիային կարող է դժվար կացության մեջ դնել իրենց: Նախքան իշխանությունից Սադդամ Հուսեյնին հեռացնելը, Իրաքում բնակվում էր շուրջ 20 հազար հայ: Թե նրանցից որքանն է մնացել այսօր Իրաքում, հստակ հայտնի չէ: Պատերազմի նախօրեին Հայաստանը ժամանակավորապես փակեց իր դեսպանությունը Բաղդադում եւ այնտեղից դուրս բերեց դիվանագիտական անձնակազմը: Երեւանը դեռեւս չի պատրաստվում վերաբացել դեսպանատունը, քանի որ չկան դիվանագետների անվտանգության տարրական պայմաններ:

«Մայրաքաղաքը պետք է տեղափոխել Շուշի», համոզված են քաղաքի նոր բնակիչները

Շուշիի խայխայված դեմքը

Ստեփանակերտից Շուշի հեռավորությունը ընդամենը 11 կմ է, սակայն հսկայական է այս երկու քաղաքների տարբերությունը: Բարեկարգ, առողջ ու կենսալի գույներով Ստեփանակերտից հետո Արցախի այս նշանավոր քաղաքը ծանր հիվանդությունից չապաքինված հիվանդի է նման: Ամեն քաղաք իր նկարագրի յուրահատկությունն ունի՝ տեսանելի հատկապես առաջին անգամ այնտեղ ոտք դնողի համար: Պատերազմից 12 տարի անց Շուշիի նկարագրի առանձնահատկությունը նրա այրված ու քանդված կերպարանքն է, որ հետո երկար դաջվում է քաղաք մտնողի մտապատկերում: Միակ վառ տպավորությունը քաղաքը ցանցի պես պատած պարտեզների ու անտառակների թավ ծածկույթն է: Զով ու մաքուր օդը, բարձրադիր տեղանքը առողջարանային բիզնեսի հաջողության լավագույն գրավականն են: Առաջներում այդպես էլ եղել է: Հիմա քաղաքը վաղուց կորցրել է տուրիստական հանգրվանի նախկին համբավը: 10 առողջարաններից ոչ մեկի հետքը չի մնացել: Հիմա այդ մասին հիշելն էլ անիմաստ է:

Ստեփանակերտի բարեկարգ, մաքուր, կոկ ու ասֆալտապատ փողոցներից հետո Շուշի մտնող քարուքանդ ճանապարհի ներգործությունը ավելի է ծանրանում: Տխուր պատկերները շարունակվում են քաղաքում: Շուշին լցված է գրադի ու արկերի հետքերը կրող քանդված, վառված ու կիսաքանդ շենքերով: Շատ կառույցների հիմնակմախքը տանելի վիճակում է, եւ հավանաբար ոչ մեծ ծախսերի գնով հնարավոր է դրանք վերակառուցել: Այդ շենքերի առանձին հատվածներ նույնիսկ մաս-մաս բնակեցված են:

Շուշին այսօր 3-4 հզ. բնակիչ ունի: Նրանք տունուտեղը կորցրած ղարաբաղցիներ են, սումգայիթցիներ ու հայաստանցիներ եւ քաղաքի նախկին բնակիչներից: «Ով ոչինչ չունի, գալիս է Շուշի բնակվելու, եթե շենքերը վերակառուցեն, էլի մարդիկ կգան Շուշի», այսպիսի կարծիք հայտնեց բնակիչներից մեկը:

Սումգայիթում կնոջը կորցրած, այժմ թափառաշրջիկի հագուկապով Ցոն Թեւոսյանը մենակ է ապրում, թոշակի հույսին: Նրա նմանները շատ են քաղաքում: Ցոնը պատմում է, որ քաղաքի աղքատներից ավելի ծանր վիճակում են Ադրբեջանից արտագաղթածները: Հենց նրանց ավելի շատ կարելի է հանդիպել եկեղեցու բակում ողորմություն խնդրելիս ու աղբարկղերը քչփորելիս: Ծերունու բողոքը պաշտոնյաների ու պատգամավորների դեմ է, որ «ընտրություններից առաջ սուտ խոստումներ են տալիս, բայց հետո ժողովրդի մասին մտածող չկա»:

Առայժմ Շուշիում աշխատատեղեր ապահովել է միայն Շուշիի թելի գործարանը, թեեւ այստեղ էլ աշխատանքը սեզոնային է: Գորգագործական ու թեթեւ արդյունաբերության նախկին կենտրոնում կայուն աշխատանք ունեն միայն 4 դպրոցների, ուսումնարանի, տեխնիկումի, տնօրենները, ուսուցիչները եւ հավաքարարները, մասամբ նաեւ շինարարները:

Ի շարս փախստականների ու սոցիալական խնդիրները հոգալուց հույսը կտրած կարիքավորների, այստեղ են ապաստանում նաեւ օրենքի դեմ մեղանչած մարդիկ: Անկեղծության պահին մի պատանի պատմեց, որ օրենքի պահապանների հետապնդումներից են փախել այստեղ: Այս զուգադրությամբ, ինչ-որ տեղ ոչ միայն Շուշին, այլեւ Լաչինը հիշեցնում են Արշակավանը, երբ քաղաքական լարված իրավիճակում քաղաքը հիմնադրելու համար Արշակ Երկրորդը արքայական հատուկ հրովարտակով այնտեղ բնակվելու իրավունք տվեց տերերից փախած ծառաներին, հարստահարվող պարտապաններին եւ բոլոր նրանց, ովքեր ենթակա էին հալածանքի: Եվ Արշակավանը կարճ ժամանակում

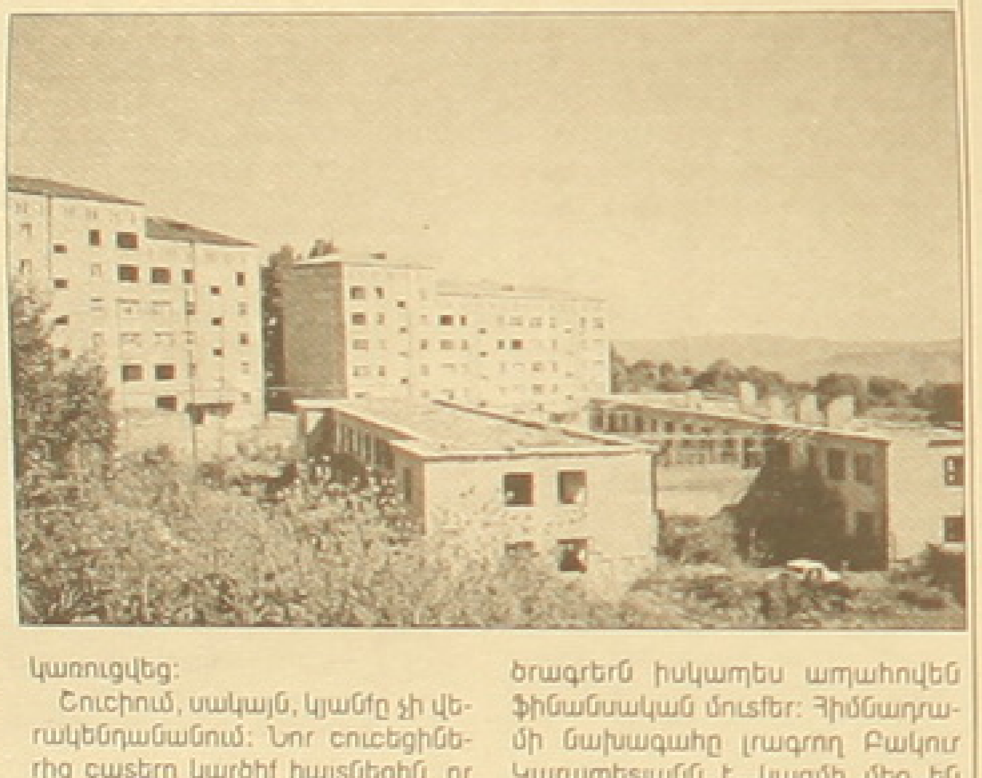

կառուցվեց:

Շուշիում, սակայն, կյանքը չի վերակենդանանում: Նոր շուշեցիներից շատերը կարծիք հայտնեցին, որ քաղաքը փրկելու միակ միջոցը մայրաքաղաքն այստեղ տեղափոխելն է: Արցախի Ազգային ժողովի պատգամավոր, մի քանի շաբաթ առաջ նաեւ Ստեփանակերտի քաղաքապետ ընտրված Էդուարդ Աղաբեկյանը եւս հակված է նման տեսակետի: «Քաղաքական նկատառումներից ելնելով դա ճիշտ որոշում կլինի: Ավելին, ես գտնում եմ, որ հենց հիմա Ազգային ժողովը պետք է տեղափոխել Շուշի կամ թեկուզ նախարարություններից մեկը»: Պատասխանելով **«Ազգի»** հարցադրմանը, թե պատգամավորը որտեղ է տեսնում Շուշին վերականգնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական ներուժը, նա շարունակեց. «Դա համայն հայության խնդիրը պետք է դառնա եւ ֆինանսական, եւ մտավոր ներդրումների առումով»: «Համայն հայությունը», սակայն, առայժմ ընդամենը խղճուկ ծրագրեր է իրականացնում այստեղ: Այդ ծրագրերից մեկը քաղաքի կենտրոնի՝ վարչակազմի շենքից մինչեւ Թաղեւոսի աղբյուրը ձգվող փողոցի ասֆալտապատումն է (370 մլն դրամ արժեքով):

Բարեգործական հատուկենտ ծրագրեր են իրականացնում նաեւ Հայ ավետարանչական եկեղեցին, Օնտարիոյի հայ ատամնաբույժների ընկերակցությունը: Դաշնակցություն կուսակցությունը հյուրանոցի վերակառուցման եւ շրջակա տարածքի բարեկարգման մտադրություններ ունի: Շուշիի փրկության հեռանկարը առայժմ բարի ցանկություններից այն կողմ չի անցնում, գաղափարներ են, որ հեշտությամբ առաջադրվում ու հեշտությամբ էլ մոռացվում են: Իբրեւ հիմնախնդիր, քաղաքի վերականգնումը գերակա արժեք հռչակվեց նաեւ համահայկական համաժողովում, բայց կոնկրետ առաջարկներ, ճարտարապետական նախագծեր ու բիզնես պլաններ այդպես էլ չհրապարակվեցին: Նույնիսկ Արցախի Ազգային ժողովում այս առթիվ որեւէ նախագիծ չի քննարկվում:

Միակ հուսադրող խոսքը, թերեւս, լսեցինք Շուշիի հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Սեւակ Արծրունուց: Շուշիի վերակենդանացման համար ներդրումային հոսքեր կազմակերպելու աշխատանքները նոր-նոր փորձում են մեկնարկել: Հիմնախնդիրը հետեւյալն է. ստեղծել միջազգային բոլոր ինստիտուտների կողմից ընդունելի եւ դրանց չափանիշներին համար նախագծեր Շուշին թաղամաս առ թաղամաս վերականգնելու համար, այնպես որ այդ ծրագրերն իսկապես ապահովեն ֆինանսական մուտքեր: Հիմնադրամի նախագահը լրագրող Բակուր Կարապետյանն է, կազմի մեջ են Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ սրբազանն ու ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը: Նման նպատակադրում, անկասկած, շատ ավելի առաջ պիտի նախաձեռնվեր: Հաջողություն կումենա՞նք հիմնադրամին, դա էլ խիստ թեական է, քանի որ անվստահության անբացատրելի պատնեշը թե՛ դրսի, թե՛ ներսի ներդնողներին առայժմ խանգարում է մոտ գալ Շուշիին:

Հենց Արցախի ապահովության համար բնական անմատչելի դիրքով Շուշին պինդ ու ամրակուռ քաղաք դառնալը ռազմավարական արժեք ունի: Հնագույն Վարանդա գավառի բնակիչների համար Շուշիի բերդը ծառայել է իբրեւ պաշտպանական ամրություն: Բերդապարսպի մի մասը այժմ էլ կանգուն է:

Այսօրվա Շուշիում զարմանալիորեն կենդանի են մնացել միայն նախկին կրթական-մշակութային հարուստ կենսագրության բեկորները: Սոս Սարգսյանի անվան մանկական թատրոնի տնօրեն Լաուրա Հովսեփյանը պատմում է, որ արցախցի նվիրյալների ջանքերով քաղաքում հիմնվել են Երվանդ Մանարյանի անվան տիկնիկային թատրոնը, «Վարանդա» երգչախումբը, գործում է դրամատիկական թատրոն, ժողգործիքների համույթ: Շուշիի շնորհալի երեխաներն այսօր էլ առանձնանում են հանրապետական ու միջազգային տարբեր մակարդակի մրցույթներում: Շուշիում գործում են նաեւ սովորական եւ գիշերօթիկ երաժշտական դպրոցներ:

Մեր հանդիպումների ընթացքում, անկախ ամեն ինչից, տրտունջի խոսքեր քիչ լսեցինք: Զարմանալիորեն կենդանի է նաեւ նախկին շուշեցու ոգին: «Երկիրը մերն է, պետությունը մերն է, մենք պիտի ստեղծենք, ո՞վ պիտի ստեղծի, պիտի համբերենք, մինչեւ լավ լինի: Ամեն ինչ կարելի է հաղթահարել, միայն պատերազմ չլինի»:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ,
Շուշի-Երեւան

Բարի անուն, անմոռաց հիշողություններ

Ալբերտ Ստեփանյան

Ալբերտ Համայակի Ստեփանյանի անունը մեր հայրենակիցներից շատերի, մասնավորապես կուսակցական-պետական համակարգի աշխատողների մոտ զուգակցվում է այնպիսի հասկացությունների հետ, ինչպիսիք են բարձր պրոֆեսիոնալիզմը, բարեկրթությունը եւ մարդասիրությունը, մարդկանց, շրջապատի նկատմամբ ուշադիր ու հոգատար վերաբերմունքը, մտավոր զարմանահրաշ կարողությունները:

Երկար ու ձիգ տարիների համատեղ աշխատանքի ընթացքում վայելել եմ նրա ընկերն ու գաղափարակիցը լինելու հաճելի եւ պատվաբեր առավելությունը, հպարտացել նրա մարդկային վեհ ու ազնիվ էությամբ, նաեւ բարությամբ ու առաքինությամբ, ընկերներին, բարեկամներին սատարելու, դժվարին պահերին նրանց կողքին կանգնելու անկեղծ ցանկությամբ ու պատրաստակամությամբ:

Պատերազմի դժնդակ տարիներին Երեւանի հատուկ հրետանային միջնակարգ դպրոցն, այնուհետեւ Թբիլիսիի հրետանային ուսումնարանն ավարտելուց հետո երիտասարդ սպա, դասակի հրամանատար Ալբերտ Ստեփանյանը մեկնում է ռազմաճակատ եւ մասնակցում հայրենիքի ազատագրության համար մղվող թեժ մարտերին:

Հարավային ռազմաճակատում մարտնչող հրետանավորը 1943 թ. վիրավորվում եւ զորացրվում է խորհրդային բանակի շարքերից:

Երեւանի եւ Թբիլիսիի զինվորական ուսումնարաններում, այնուհետեւ ռազմաճակատային մարտերում ձեռք բերած փորձը Ստեփանյանը զորացրվելուց հետո օգտագործում է աշխատելով Երեւանի մի շարք դպրոցներում՝ մատաղ սերնդին ուսուցանելով մարտական պատրաստականության հմտություններ, նրանց նախապատրաստելով հայրենիքի պաշտպանության համար մղվող հետագա մարտերին: Ստեփանյանի հսկայական աշխատասիրությունը, վերլուծական նախանձելի միտքը եւ բարոյակամային հատկանիշներն աննկատ չեն մնում: 1944 թ. նա նշանակվում է ՀԼԿԵՄ կենտկոմի ռազմական բաժնի հրահանգիչ: Հետագա տարիներին աշխատում է Քանաքեռալյումինշինում, Անդրկովկասի երկաթուղու Երեւանի բաժանմունքի քաղբաժնի պետի՝ կոմերիտմիության գծով օգնական, ՀԱՄԼԿԵՄ կենտկոմի կոմերիտական կազմակերպիչ Գյումուշի ՀԷԿ-ում:

Կոմերիտական աշխատանքի քուրայում թրծվում էր կուսակցական հետագա նշանավոր գործիչը, աստիճանաբար հմտանում կազմակերպչական աշխատանքի բովում, ձեռք բերում մարդկանց հետ շփվելու, նրանց հետ համագործակցելու ունակություններ: Մարդկանց ունկնդրելու, նրանցից սովորելու, նրանց կարիքների ու պահանջմունքների նկատմամբ ուշադիր եւ հոգատար վերաբերմունքի կարողություններն Ալբերտ Ստեփանյանին աստիճանաբար սիրելի եւ ճանաչելի դարձրեցին հանրապետությունում: Եվ ոչ մեկի համար անսպասելի չէր նրան Գյումուշի ՀԷԿ-ի պես խոշոր կազմակերպության կուսակցական կոմիտեի քարտուղար ընտրելու իրողությունը: Մեկ տարին լիուլի բավական էր, որպեսզի Ստեփանյանն աչքի ընկներ որպես կուսակցական հմուտ գործիչ եւ առաջ քաշվեր Հայաստանի Կենտկոմի սեկտորի վարիչ: Ընտրությունը կատարված էր, նշանակետը՝ որոշված: 35-ը դեռ չբոլորած նրան վստահում են հանրապետության արդյունաբերական խոշորագույն կենտրոններից մեկի՝ Ալավերդու պես բարդ ու խրթին, բազմաբնույթ խնդիրներով լեցուն շրջանի առաջին քարտուղարի պաշտոնը: Այսօր էլ մարդիկ երախտագիտությամբ եւ խանդաղատանքով են հիշում մարդկային բնավորության այն դրսեւորումները, աշխատավորների հոգսերի ու կարիքների հանդեպ ցուցաբերած այն ուշադրությունը, որ տածում էր Ա. Ստեփանյանը շրջանի մեծ ու փոքր բնակչի, պաշտոնյայի ու շարքայինի նկատմամբ:

Երբ 1963 թ. հարկ եղավ ընտրություն կատարել հանրապետության կուսակցական կադրերի դաստիարակության եւ տեղաբաշխման դարբնոցի ղեկավարի բարձր պաշտոնի համար, ղեկավարությունը երկար-բարակ մտածելու կարիք չունեցավ: Ամբողջ մեկ տասնամյակ Ա. Ստեփանյանը գլխավորեց Կենտկոմի կարեւորագույն՝ կուսօրգանների բաժինը, ստեղծելով իր ուրույն նախանձախնդիր ոճն ու համակարգը: Եվ պատահական չէ, որ կուսակցական ասպարեզում կատարված բարեփոխումները եւ վերակառուցումները մարդիկ կապում էին Ա. Ստեփանյանի անվան եւ նախաձեռնության հետ:

1973 թ. մինչեւ իր կյանքի վերջը Ա. Ստեփանյանը գլխավորեց հանրապետության անտառային եւ փայտամշակման արդյունաբերության նախարարությունը:

Բնագավառը նոր էր, աշխատանքն՝ անծանոթ, բայց կյանքի բավիղները քրտնաջան ու համառ մաքառումներով անցած մարդը հաջողությամբ կարողացավ հաղթահարել նաեւ այդ բարձունքը: Սկսեց կարգապահությունից, մարդկանց նպատակային ու ճիշտ տեղաբաշխումից: Կադրային ջարդ չեղավ, բայց յուրաքանչյուր աշխատող զբաղեցրեց իր արժանի տեղը նախարարության ոչ պարզունակ համակարգում:

Հաջորդ քայլերն արդեն ձեռնարկությունների տեխնիկական հագեցվածությունն էին, նոր տեխնիկայի արմատավորումը, մասնաճյուղերի շինարարությունը շրջաններում եւ քաղաքներում՝ Հոկտեմբերյանում, Կիրովականում, Լենինականում եւ այլուր: Այնուհետեւ նոր նախարարն անցավ արտադրանքի տեսականու ընդլայնմանը եւ բազմացմանը, այդ գործում հմտորեն օգտագործելով նաեւ միության տարբեր վայրերում ունեցած լայն կապերը եւ հեղինակությունը:

Մարդկային եւ պրոֆեսիոնալ հատկանիշների շնորհիվ Ստեփանյանը համակարգում դարձավ սիրված եւ հարգված մարդ: Անհավանական էր, որ ինժեներական կրթություն չունեցող եւ կյանքում արտադրության ոլորտում չաշխատած անձնավորությունը կարճ ժամանակամիջոցում հասներ նման արդյունքների՝ բոլորովին անծանոթ բնագավառում:

Բայց Ա. Ստեփանյանին լավ իմացող մարդկանց համար դա ամենեւին էլ զարմանալի չէր: Նպատակասլացություն եւ նվիրում, հետեւողականություն եւ աշխատասիրություն, պատվախնդրություն եւ գործը մինչեւ հաղթական ավարտը հասցնելու անկոտրում կամք. ահա Ալբերտ Ստեփանյանի՝ ձեռքբերումների չափորոշիչները եւ հաջողություններ նվաճելու գաղտնիքը:

Եվ այս ամենը նա անում էր անաղմուկ, առանց հոխորտալու եւ ինքնաթմբկահարելու, ուռճացած հասկի պես ծանրությունից գլուխը խոնարհած, մոռանալով, երբեւէ չհիշելով եւ չցուցադրելով կյանքում նվաճած իր բարձունքները եւ արժանիքները՝ բազմաթիվ շքանշանները եւ պարգեւները, Կենտկոմի բյուրոյի անդամ եւ Գերագույն խորհրդի երեք գումարումների պատգամավոր լինելու իրողությունը եւ բազում այլ անձնական հաջողություններ:

Այդպիսին էր Ալբերտ Համայակի Ստեփանյանը, այդպես էլ նա ապրեց իր բեղմնավոր բովանդակ կյանքում, հեռանալով մեզանից, բարի անուն ու գործ, հիանալի հիշողություններ թողեց իրեն ճանաչող մարդկանց սրտերում:

ՖԱԴԵՅ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտ,
ակադեմիկոս

Բեսլանի ահաբեկիչներից ոմանք «բանտարկյալներ» էին

Գործողությունը ղեկավարվել է դրսից

Բեսլանի դպրոցի պատանդների ազատագրման ընթացքում ձերբակալված Նուր-Փաշի Կուլաեւի հարցաքննությունից պարզվել են տարօրինակ մանրամասնություններ: ՌԴ հատուկ ծառայությունների տվյալներով, սպանված ահաբեկիչներից ոմանք անցյալում ձերբակալվել են եւ դպրոցի գրավման պահին պետք է բանտում լինեին:

«Վրեմյա նովոստեյ» թերթը նշում է, որ ձերբակալվածի եղբայրը՝ Խան-Փաշին, ձերբակալվել է 2002 թ., երբ վիրավորվել էր Վեդենոյի պարետատան վրա ձեռնարկված հարձակման ժամանակ: Բայց մեկ տարի անց անհայտ պատճառներով նրան ազատ էին արձակել: Նուր-Փաշի Կուլաեւը ձերբակալվել էր դեռ 2001 թ.:

Ինքնությունը պարզված ահաբեկիչ Մայրբեկ Շայբեկխանովը Ինգուշիայում ձերբակալվել էր 2003 թ. աշնանը: Բայց անհայտ պատճառներով նա եւս հայտնվել էր Բեսլանի դպրոցում: ՌԴ ուժային գերատեսչություններից մեկում տարակուսանք են արտահայտել ահաբեկիչների ազատության մեջ հայտնվելու կապակցությամբ: «Նրանք պետք է որ բանտարկված լինեին: Բայց, ըստ երեւույթին, ազատ են արձակվել դատարանի կամ դատախազության որոշմամբ», ասել են ռուս պաշտոնյաները:

Ռուսաստանցի պաշտոնական անձանց վկայակոչելով, «Վաշինգտոն փոստը» գրում է, որ Բեսլանի ահաբեկիչներին հեռախոսով ղեկավարել է չեչեն հայտնի հրամանատար Շամիլ Բասաեւը: Դպրոցում գործողության անմիջական ղեկավարությունն իրականացրել են Բասաեւի թիկնապահը, գոհայինների կողմն անցած մի նախկին իրավապահ եւ երկու այլ անձինք: Բոլորն էլ սպանվել են պատանդների ազատագրման ընթացքում:

Ձերբակալված միակ ահաբեկիչը հարցաքննության ժամանակ հաստատել է, որ Բեսլանի վրա հարձակումը ծրագրել էին Բասաեւը եւ Մասխադովը: Տեսագրությունը ցուցադրվել է «Ռոսիա» հեռուստաալիքով: Ձերբակալվածի հրամանատար «գնդապետն» ահաբեկիչներին ասել է, որ դպրոցի գրավման նպատակը «ամբողջ Կովկասում պատերազմի սանձազերծումն է»:

ՌԴ նախագահի խորհրդական Ասլանբեկ Ասլանխանովը նույն հեռուստաալիքով հայտարարել է, որ Բեսլանի ահաբեկիչները հրամաններ են ստացել արտասահմանից: «Նրանք հեռախոսով զրուցել են արտերկրի հետ: Նրանց կառավարել են: Դա մեր «բարեկամների» ցանկությունն է, որոնք տասնյակ տարիներ Ռուսաստանի մասնատմանն ուղղված հսկայական աշխատանք են կատարել: Ֆինանսավորումն էլ դրսից է իրականացվում», ասել է Ասլանխանովը ՌԻԱ գործակալության թղթակցին:

Գ. Բ.

Միաբեւեռ աշխարհի ահաբեկված ներկան

Վերջին օրերին իրար հաջորդած դժբախտությունները առիթ դարձան հայտարարելու, թե ահաբեկիչները պատերազմ են սկսել Ռուսաստանի դեմ: Շատ պետք չէ մտածել հասկանալու համար, որ այդ պատերազմը ծնունդ է ոչ միայն եւ ոչ այնքան ՌԴ-ի չեչենական քաղաքականության, որքան ԱՄՆ-ի հայտարարած հակաահաբեկչական պայքարի: ԽՍՀՄ-ը փլուզելու, ապա նաեւ Ռուսաստանը հում մատակարարող երկրի վերածելու համար ԱՄՆ-ի ու նրա մերձավոր դաշնակիցների ջանքերը անպտուղ չանցան. մի ոտքով Եվրոպայում, մյուսով՝ Ասիայում գտնվող հզոր երկրի թուլացման հետեւանքով ունենք բազմաթիվ լոկալ հակամարտություններ, գոհայիններ պատրաստող բազմաթիվ ճամբարներ, զենքի ու թմրանյութերի շրջանառության, ժամանակակից ստրկավաճառության ծավալների աճ: «Բաժանիր, որ տիրես»-ը վերափոխելով «հակամարտություններ հրահրիր, որ իշխես»-ի, ԱՄՆ-ը միայն 2001-ի սեպտեմբերի 11-ից հետո սկսեց հասկանալ, թե ինչ է ահաբեկչություն կոչված այդ հրեշը, որին նաեւ իրենք են սնել՝ չցանկանալով (ոչ թե չկարողանալով) ժամանակին լուծել արաբա-իսրայելական բնջուկը, մկաններ ցուցադրելով ու զենքեր փորձարկելով Վիետնամում, Կորեայում, Աֆղանստանում: Եվրոպան շատ ուշ հասկացավ, որ սվինների (ռումբերի) վրա ներմուծված պարտադրված ամերիկյան ժողովրդավարությունն ու հակաահաբեկչական պայքարն ավելի սարսափելի հետեւանքներ են ունենում, քան Միլոշեւիչի կամ թեկուզ եւ բռնակալ Հուսեյնի տիրապետությունը:

Դեռ մինչեւ վերջերս, երբ Ամերիկայից հազարավոր կիլոմետրեր հեռու գտնվող երկրում ամերիկացի զինվոր էր զոհվում, ԱՄՆ-ի համար դա, իհարկե, ահաբեկչություն էր, իսկ երբ Մոսկվայում շենքեր էին պայթեցվում ու խաղաղ քաղաքացիներ էին զոհվում, ԱՄՆ-ը դա ավելի շուտ չեչեն ժողովրդի ազատագրական պայքարի ակտ էր համարում: Երկակի ստանդարտներից չհրաժարվելու ԱՄՆ-ի նպատակը պարզ է. խժդժությունների սլաքն ուղղել ինչ-որ թե շատ ուժեղ երկրների՝ ներկա կամ ապագա մրցակիցների դեմ, եւ իր լիակատար վերահսկողությունը հաստատել աշխարհում:

Զարգացած Եվրոպան (բացի Մեծ Բրիտանիայից) կարծես հասկացել է, որ եթե ԽՍՀՄ-ը փլուզված չլիներ, դժվար թե Հարավսլավիան տրոհվեր կամ Իրաքն օկուպացվեր՝ առաջացնելով անկայունության նոր օջախներ: Գերմանիան ու Ֆրանսիան նորանոր ռեւերանսներ են անում Ռուսաստանին՝ ցանկանալով ինչ-որ հակակշիռ ստեղծել ՆԱՏՕ-ական իրենց գերհզոր դաշնակցի դեմ:

Չնայած ուշացած, բայց պետք է հրաժարվել երկակի ստանդարտներից, միահեծան տիրապետությունից եւ բռնի ուժով ժողովրդավարություն արտահանելուց: Դա բխում է բոլորի, նախ եւ առաջ ամերիկացի ժողովրդի շահերից: Հակառակ դեպքում կաճի մարդակերպ այն արարածների թիվը, որոնք ունակ են երեխաներ գնդակահարելու, լինի դա Հյուսիսային Օսիայում թե Հարավային Կալիֆոռնիայում, հակառակ դեպքում, արդեն շատ ուշացած, բոլորս կիմանանք, որ սա ընդամենը սկիզբն է վերջի....

ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

Եվրոհանձնաժողովը հուսադրում է Թուրքիային

Եվրոմիությանը Թուրքիայի անդամակցության հնարավորության վերաբերյալ Եվրոհանձնաժողովի զեկույցի հրապարակումից 6 շաբաթ առաջ Բրյուսելը Թուրքիա է գործուղել նրա անդամակցության ամենաջերմ կողմնակիցներից մեկին՝ ԵՄ ընդլայնման գծով հանձնակատար, գերմանացի Գյունթեր Ֆերհոյգենին: Վերջինս երկուշաբթի օրն Անկարա ժամանելով հայտարարել է, թե «ճշմարտության ժամը մոտենում է»:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Ֆերհոյգենը բանակցել է Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի եւ վարչապետ Թայիփ Էրդողանի հետ: ԵՀ հանձնակատարի խոսքով, «ոչինչ չպետք է ուշացնի դեկտեմբերին նախատեսված որոշման ընդունումը»: Նա նկատի ունի դեկտեմբերի 17-ին եվրոպացի ղեկավարների ընդունելիք որոշումն անդամակցության շուրջը Թուրքիայի հետ բանակցություններ սկսելու վերաբերյալ:

Մինչ այդ՝ հոկտեմբերի 6-ին, հանձնաժողովը պետք է զեկույց հրապարակի Թուրքիայում բարեփոխումների ընթացքի եւ արդյունքների վերաբերյալ: «Կարող եմ ձեզ խոստանալ, որ զեկույցը կլինի արդարացի, անաչառ ու ազնիվ եւ հաշվի կառնի Թուրքիայում արձանագրված տպավորիչ առաջընթացը», Անկարայում հավաստիացրել է Ֆերհոյգենը:

Նրա խոսքերից կարելի է ենթադրել, թե Եվրոմիության գործադիր մարմինը մինչեւ տարեվերջ որոշում կընդունի Թուրքիայի անդամակցության ժամկետների շուրջը նրա հետ 2005 թ. առաջին իսկ կիսամյակին, բանակցություն սկսելու վերաբերյալ:

Գ. Բ.

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Բեսլանի ահաբեկչության առնչությամբ ՌԴ իշխանություններն ակնհայտորեն ստում են

Իսկ թուրքերը դա պայմանավորում են նախագահ Պուտինի Թուրքիա նախատեսված այցը խոչընդոտելու ամերիկյան նկրտումներով

Սեպտեմբերի 2-ին Թուրքիան պատրաստվում էր հյուրընկալել ՌԴ նախագահ Պուտինին եւ առանձնակի նշանակություն էր տալիս այդ այցին: Սակայն դրա նախորդ օրն ահաբեկիչները ներխուժելով Հյուսիսային Օսիայի Բեսլան քաղաքի թիվ 1 դպրոցը, պատանդ վերցրին հարյուրավոր աշակերտների, որոնց հետ նաեւ նրանց ծնողներին եւ ուսուցիչներին: Չնայած ահաբեկչական գործողությունների ահռելի մասշտաբներին եւ դրա ողբերգական հետեւանքների կանխատեսելիությանը, այնուամենայնիվ, Թուրքիայի արտգործնախարարությունը հայտարարեց, որ Պուտինի այցը չի հետաձգվել, նա նախատեսված օրը կժամանի Անկարա:

Հակառակ այս հայտարարության, ՌԴ նախագահի այցն անորոշ ժամանակով հետաձգվեց: Հայտարարության փաստը ցույց է տալիս, որ Թուրքիան Պուտինի այցի հետ մեծ հույսեր էր կապում, որոնց հիմնում Ռուսաստանի աջակցությամբ Անդրկովկասում կորված դիրքերի վերականգնումն էր, ինչպես նաեւ այդ աջակցությունն ԱՄՆ-ի հետ բանակցություններին բարենպաստ պայմաններում ներկայանալու նպատակին ծառայեցնելը:

«Ազգը» ժամանակին, արձագանքելով Պուտինի այցին, նշել էր, որ սեպտեմբերը Թուրքիայի համար դիվանագիտական եռուզեռի ամիս է, որովհետեւ այդ ամսին բացի Պուտինից, պատրաստվում էին Թուրքիա այցելել Եվրոհանձնաժողովի անդամներից Գյունթեր Վերհոյգենը, պաղեստինյան պետության վարչապետ Ահմեդ Կուրեին, Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Մոհամմադ Խաթամին, իսկ նոյեմբերին՝ Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Երկրորդը:

Թեեւ Վերհոյգենն Անկարա ժամանեց, սակայն հետաձգվեց նաեւ Կուրեիի այցը: Հատկանշական է, որ այցի հետաձգումը թուրքական «Ենի Սաֆաք» սեպտեմբերի 6-ի համարում պայմանավորեց Բեսլանում պատանդներին ազատելու նպատակով ահաբեկիչների դեմ ռուսական անվտանգության ուժերի ձեռնարկած գործողություններով: Ինչ վերաբերում է Հռոմի պապի այցին, ապա դա, իտալական «Լա Ստամպա» թերթի տվյալներով, ոչ թե հետաձգվել է, այլ այդ նույն պատճառաբանությամբ չեղյալ հայտարարվել, ինչ Կուրեիի այցի հետաձգումն էր:

Թե ինչ առնչություն ունի պաղեստինյան պետության վարչապետի այցի հետաձգումը կամ Հռոմի պապի այցը չեղյալ հայտարարելը Հյուսիսային Օսիայի ահաբեկչության հետ, դժվար է ասել: Բայց որ ռուսական իշխանությունները հակասական հայտարարություններով առեղծվածի վերածեցին ինչպես ահաբեկչությունը, այնպես էլ ահաբեկիչների դեմ անվտանգության ուժերի ձեռնարկած վնասազերծման գործողությունը, ակնհայտ է: Առ այսօր առեղծված է մնում նաեւ ահաբեկչության բուն նպատակը, իշխանություններից ահաբեկիչների պահանջը, նրանց, պատանդների, զոհվածների եւ անհետ կորածների թիվը: Ավելի քան առեղծվածային է ահաբեկիչների ազգային ինքնությունն այն առումով, որ ՌԴ իշխանությունները պնդում են նրանց թվում 9 արաբի առկայությունը, իսկ պատանդները ոչ մի արաբի, չգիտես ինչու, չեն հանդիպում:

Այլ կերպ, ՌԴ իշխանություններն ակնհայտորեն ստում են եւ սուտն իբրեւ ահաբեկչության պարզաբանում մատուցում ռուս հասարակությանը: Թերեւս դրանով էլ անարգվում է անմեղ զոհերի հիշատակը: Պատանդներին փրկելու համար ահաբեկիչների դեմ ռուսական անվտանգության ուժերի ձեռնարկած գործողությունը վերածվել է արյունահեղ կոտորածի: Թեեւ սուտը կարելի է պայմանավորել այս փաստով, սակայն պայմանավորելու դեպքում անհասկանալի է դառնում, թե ՌԴ նախագահ Պուտինը հեռուստաէկրանից ռուս ժողովրդին դիմելիս ինչո՞ւ էր ներողություն խնդրում անվտանգության ուժերի ապաշնորհ գործողության, այդ գործողությունը կոտորածի վերածելո՞ւ, թե՞ ստերով հասարակությանն անընդմեջ տեղեկացնելու:

Առեղծվածն ու սուտը բազմաթիվ հարցականներ են առաջացնում: Թերեւս այդ ամենի առումով պատահական չեն ՌԴ նախագահին հասցեագրված մեղադրանքները: Այդ ընթացքում ՌԴ արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովը երեկ է կատարում տարածաշրջան, որի ընթացքում այցելում է Իսրայել եւ Եռուսաղեմում Իսրայելի արտգործնախարար Սիլվան Շալոմի հետ «Միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարում երկկողմ, տարածաշրջանային եւ բազմակողմանի համագործակցության զարգացման մասին» ռուս-իսրայելական պայմանագիր ստորագրում:

Ուշագրավ է պայմանագրին Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի արձագանքը. «Ռուսաստանին հարվածող ահաբեկչությունը բացարձակապես նույն բնույթի է, ինչ մեզ հարվածողը»: Շարոնն այս խոսքերով ոչ միայն նույնացնում է Բեսլանի ահաբեկչությունը պաղեստինյան դիմադրության հետ, այլեւ ակամա ցույց է տալիս, որ ռուսական իշխանություններն ահաբեկիչների մեջ արաբներ հայտնաբերելիս առաջնորդվել են սույն վերահիշյալ պայմանագրի ստորագրման նպատակին ծառայեցնելու առաջադրանքով:

Սա ուշագրավ փաստ է: Ուշագրավ են նաեւ Բեսլանի ահաբեկչության առնչությամբ Թուրքիայի անվտանգության գլխավոր վարչության հետախուզության բաժնի վարիչի նախկին տեղակալ Բյուլենթ Օրաքօղլուի դատողությունները, որոնց համաձայն գաղտնի ծառայություններն ԱՄՆ-ի, Անգլիայի եւ Իսրայելի միջինարեւելյան քաղաքականությունն արդարացնելու համար կարող էին նման ահաբեկչություններ կազմակերպել: Սակայն դա առանձին հարց է, մասնավոր մոտեցում է պահանջում: Հատկապես այն դեպքում, երբ Հյուսիսային Օսիայի ահաբեկչությունը պայմանավորվում է նաեւ ԱՄՆ-ի առաջիկա նախագահական ընտրություններով, «Մեծ Մերձավոր Արեւելք» ծրագրով եւ ՌԴ նախագահի Պուտինի Թուրքիա նախատեսված այցը խոչընդոտելու ամերիկյան նկրտումներով:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Քերին խոստանում է 4 տարում ամերիկյան զորքը հանել Իրաքից

ԱՄՆ նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Ջոն Քերին Փենսիլվանիայի նահանգում ելույթ ունենալով հայտարարել է, որ նախագահ ընտրվելու դեպքում ինքը 4 տարում Իրաքից դուրս կբերի ամերիկացի զինծառայողներին:

Սենատոր Քերին պնդում է, որ Իրաքի դեմ պատերազմ սանձազերծած ԱՄՆ-ը փաստորեն միայնակ է կրում կորուստների եւ ֆինանսական ծախսերի անչափ ծանր բեռը: Նա «տեսիլքային» է համարում միջազգային հակաիրաքյան կոալիցիան, որ այնքան սիրում է վկայակոչել նախագահ Ջորջ Բուշը:

«Մեր նախագահը նետվեց պատերազմի, չունենալով խաղաղության հասնելու ծրագիր: Նրա գործողություններն ամենքիս վրա նստեցին 200 մլրդ դոլար», ընդգծել է Քերին: Նրա խոսքերով, այդ փողերը կարելի էր ծախսել կրթության, առողջապահության, սոցիալական ապահովման նպատակներով:

CNN հեռուստաընկերության եւ «Յու Էս Էյ թուդեյ» թերթի պատվերով անցկացված հանրային կարծիքի վերջին հարցման տվյալներով, ներկայիս նախագահ Ջորջ Բուշի օգտին քվեարկելու պատրաստակամություն է հայտնել ամերիկացիների 49 տոկոսը, Ջոն Քերիի օգտին՝ 43 տոկոսը: Ըստ որում, թեկնածուի անձը զգալի դեր է խաղում: Այսպես, Քերիի կողմնակիցները հայտարարում են, թե պատրաստ են քվեարկել ոչ այնքան նրա օգտին, որքան Բուշի դեմ: Մինչդեռ Բուշի կողմնակիցները պարզապես համակրում են նրան:

Մշակույթ

Դուրյանը ժամանակի չափումներից դուրս է

Ընկերական շարժ՝ Գ. Յարալյանի

Օհան Դուրյանը հայրենիքում գործեց գրչի եւ մտքի ամենադաժան տարիներին: Իր անսահման եռանդով կարողացավ հովհարային անջատումների արանքում ձայնագրել եւ ազգային ձայնադարանը հարստացնել Բեթհովենի բոլոր սիմֆոնիաների ձայնագրությունների անզուգական կատարմամբ: Ի դեպ, համաշխարհային երաժշտության պատմության մեջ ընդամենը չորս դիրիժոր է ձայնագրել Բեթհովենի ինը սիմֆոնիաները, եւ միայն Օհան Դուրյանն է այդ սիմֆոնիաները ձայնագրելիս խիստ պահպանել հեղինակի պարտիտուրաների բացառիկը, առանց որեւէ խմբագրության: Դա մեծ հարգանքի տուրք է մարդկության հանճարին:

Ահա այսօր Օհան Դուրյանը Հայաստան է ժամանում որպես հյուր: Նա Հայաստանից օտարված է: Ակամա հիշում եմ մի դեպք: Թբիլիսիում Վրաստանի թատերական ընկերությունը կազմակերպել էր Գուրգեն Ջանիբեկյանի ստեղծագործական երեկոն Ռուսթավելու անվան թատրոնում: Երեկոյին ներկա էր նաեւ այն ժամանակ Վրաստանի կոմկուսի առաջին քարտուղար Էդվարդ Շեւարդնաձեն, որը ողջույնի խոսքով հանդես եկավ, շնորհավորեց Ջանիբեկյանին եւ իր խոսքն ավարտեց հետեւյալ բառերով. «Մենք՝ պետական գործիչներս, կանցնենք-կգնանք, իսկ պատմությունը մեր ժողովուրդների կհիշի մշակույթի գործիչների անուններով: Եվ սա իմ խոսքերը չեն, այլ Ալեքսանդր Մյասնիկյանի: Չէ՞ որ նա երբ Հայաստան եկավ, ավերված մի երկիր, առաջին հերթին Հայաստան հրավիրեց եւ իր շուրջը հավաքեց հայ ազգի մեծերին՝ Սարյան, Թամանյան, Սպենդիարյան, Չարենց եւ ուրիշների, որպեսզի ժողովրդի ոգին բարձրացնի եւ երկիրը ավերակներից հանի»:

Այսօր մշակույթի անխնա եւ ապաշնորհ իշխանավորների քաղաքականության շնորհիվ շատերը լքում են Հայաստանը կամ օտարվում: Ի՞նչ փույթ, թող գնան, նրանց փոխարեն հրապարակում բազմանում են «մկները»:

Մենք պարտավոր ենք փայփայել Աստծո կողմից մեզ որպես ընծա ուղարկվածներին: Ափսոս, որ ժամանակին չգտնվեցին Մինասին, Սեւակին, Շիրազին փայփայողներ. հիմա էլ չկան Դուրյանին, Կապուտիկյանին փայփայողները, մենք միայն ջնջելով ենք զբաղված: Մեր ներկայիս մտավորականների մեջ այնպիսի պնակալեզության եւ ստորաքարշության մթնոլորտ է առաջ եկել, այնպես են սողում, որ նողկանք է առաջանում: Ցավ ենք զգում նրանց ժառանգների համար: Իսկ մեր «ամենամշակութային» նախարար Ռոլանդ Շառոյանը մտավ պատմության մեջ Օհան Դուրյանին նախ օպերային թատրոնի գլխավոր դիրիժորի պաշտոնում ցմահ նշանակելու եւ հետագայում այդ պաշտոնից ազատելու եւ Հայաստանից օտարելու համար:

Ինչպես բանաստեղծն է ասել՝ խղճիդ հետ զրույց արա:

ՖԵԼԻՔՍ ԱՐԱՄՅԱՆ

ԾՆՈՒՆԴԴ ՇՆՈՐՀԱՎՈՐ, ՄԱԵՍՏՐՈ

«Օհան Դուրյանին կրկին ենք հրավիրելու»

Պրոդյուսեր Ստաս Նամինը մեկնաբանում է Մոսկվայում Օհան Դուրյանի ելույթները

Վերջերս հայկական հեռուստաընկերություններից մեկով ելույթ է ունեցել Հայաստանի ազգային օպերային թատրոնի տնօրեն եւ գեղարվեստական ղեկավար Գեղամ Գրիգորյանը, որը սխալ տեղեկատվություն է հաղորդել Օհան Դուրյանի՝ Մոսկվայում կայացած փառահեղ համերգների մասին: Մենք խնդրեցինք Մոսկվայում մեր թղթակից Լուսիկ Ղուկասյանին ճշտել Հայաստանում հնչած տեղեկատվությունը: Մեր թղթակիցը հարցազրույց ունեցավ Ստաս Նամինի հետ:

Օհան Դուրյանը եւ Ստաս Նամինը մոսկովյան համերգների ժամանակ

Մոսկվայում Օհան Դուրյանի 5 համերգները (2-ը՝ կոնսերվատորիայի մեծ դահլիճում, 3-ը՝ Չայկովսկու անվան դահլիճում) անցան «բիս»-երով: Ես երջանիկ եմ, որ համերգների կազմակերպիչը հենց ես էի: Ամբողջ երաժշտասեր Մոսկվան ուշի-ուշով հետեւում էր դրանց: Կարելի է ասել՝ մենք այսօրվա Մոսկվայի համար բացահայտեցինք հանճարեղ դիրիժոր Դուրյանին, որը, ինչպես շատերը պարզեցին, անցել է խորհրդային դպրոց: Ինչպես ասում է Սանկտ Պետերբուրգի Մարիինյան թատրոնի տնօրեն եւ գեղարվեստական ղեկավար Վալերի Գերգիեւը, «Օհան Դուրյանն աշխարհի լավագույն դիրիժորներից մեկն է, Հերբերտ ֆոն Կարայանի մակարդակի արվեստագետ»: Նա դիրիժորության հանճար է, առանց նոտաների ղեկավարում է ամենաբարդ ստեղծագործությունների կատարումը: Այստեղ ցնցվեցին նրա սկզբունքներից, դիրիժորության ոճից, երբ նա փաստորեն կանգնած է տեղում, ոչ մի քայլ չի անում: Քանզի անչափ արտահայտիչ են նրա ժեստերը, շարժումները, դիմախաղը, ձեռքերը, աչքերը: Ոչ մի ավելորդ շարժում: Մոսկվայի ամբողջ մտավորականությունն ապշած էր. իսկ այստեղ հասարակությունը շփացած է, աշխարհահռչակ դիրիժորների է տեսել:

Նախատեսում ենք Օհան Դուրյանին համերգների հրավիրել ամբողջ հաջորդ ամռան ընթացքում, կազմակերպել աբոնեմենտ եւ ձմեռային համերգներ կոնսերվատորիայի դահլիճում:

Թաթուլյանի ներկայացմամբ

«Թաթուլյանը գտած երեւույթ է, որն իր սատիրական մենակատարմամբ «ավտոմանիայով» տառապողներին «ռմբակոծման» է ենթարկում: Մի վիճակից մյուսը անցնելու նրա կարողությունն ուղղակի ապշեցնող է», գրել է «Սան Դիեգո յունիոն տրիբյուն» թերթը գրող-մենակատար Լոռի Թաթուլյանի մասին, որը պատրաստվում է սեպտեմբերի 18-ին վերոհիշյալ խորագրով ներկայացնել իր մեկ դերասանի պիեսը Ամերիկայի հայկական գրադարանի եւ թանգարանի դահլիճում: «Կրթաթոշակների հայկական հիմնադրամի» կազմակերպությամբ անցկացվող միջոցառումը առիթ է ընձեռելու ներկաներին մի անգամ եւս ըմբոշխնելու Լոռիի ամենատարբեր կերպարները՝ սկսած խարբերդցի խոնարհ տանտիկնոջից մինչեւ իր կամքը թելադրող խիզախ ավտոմոլագարը:

«Ես ուզում եմ, որ մարդիկ իրենք իրենց ճանաչեն մեր այս չափազանց գունագարդ աշխարհում», ասում է Թաթուլյանը:

Ըստ «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի, Թաթուլյանը վերջերս է վերադարձել «Ծուռ նստենք, շիտակ խոսենք» ընդհանուր խորագրով անցկացված շրջագայությունից, որի ընթացքում ելույթներ է ունեցել Լոս Անջելեսում, Նյու Յորքում, Բարլիում, Բոստոնում, Ֆրեզնոյում, Լաս Վեգասում եւ Սան Դիեգոյում:

Հ.Օ.

Ի ՀԻՇԱՏԱԿ

Հուշ-ցերեկույթ Մաթեւոս Զարիֆյանի հիշատակին

Վերջերս լրացավ պոլսահայ անվանի բանաստեղծ Մաթեւոս Զարիֆյանի ծննդյան 110 եւ մահվան 80 տարին: Այդ առիթով ՀՀ գրականության եւ արվեստի թանգարանը կազմակերպել էր հուշ-ցերեկույթ նվիրված Զարիֆյանի հիշատակին: Օրվա բանախոսը՝ պոլսահայ գրող, «Մարմարա» թերթի խմբագիր Ռոբեր Հատտեճյանը մանրամասն ներկայացրեց Մաթեւոս Զարիֆյանի գրական ժառանգությունը՝ նշելով, որ «Չնայած Զարիֆյանն ընդամենը 30 տարի է ապրել եւ թոքախտով հիվանդանալով չի կարողացել գրել այն ամենը, ինչ ցանկանում էր, սակայն այդ կարճ ժամանակաշրջանն էլ բավական եղավ, որ նա թողնի երկու արժեքավոր քերթողագրքեր՝ «Տրտմության եւ խաղաղության երգեր» եւ «Երգեր մահվան ու կյանքի», արձակ էջեր, օրագրեր, որոնք տպագրվեցին Բեյրութում: Մաթեւոս Զարիֆյանը մեզ համար Դանիել Վարուժանի եւ Միսաք Մեծարենցի շրջանի ամենագեղեցիկ արեւմտահայ քերթողության կամ պոլսահայ քերթողության վերջակետն է, որովհետեւ նա էր այդ սերնդի բանաստեղծական ճաշակի եւ գեղագիտության վերջին ներկայացուցիչը եւ ստեղծված նոր պոլսահայ բանաստեղծության սկզբնակետը: Նա առաջին դրոշակակիրն էր 40-ական եւ 50-ական թվականներին, Ճանճիկյանների, Հայկազուն Գալուստյաններով, Զահրատներով ու Խրախունիներով ստեղծված նոր բանաստեղծության ճամփին: Զարիֆյանն ուներ ըմբոստ կեցվածք, մարգված տեսք, չնայած որ հիվանդ էր»: Հենց այդ ժամանակ էլ նա սկսում է մահվանը նայել արհամարհանքով ու գրում է իր երկրորդ ժողովածուն եւ պայքարում մահվան դեմ՝ Պոլսի իշխանական մեծ կղզում օգոստոսի 20-ին ավանդելով հոգին ճիշտ 80 տարի առաջ:

Մաթեւոս Զարիֆյանի գերեզմանը գտնվում է Պոլսի հայաշատ թաղամասերից Սկյուտարի ազգային գերեզմանոցում՝ Պետրոս Դուրյանի հարեւանությամբ: Նրա գերեզմանին գրեթե միշտ դրված է լեյլակի փոքրիկ փունջ, քանի որ գրողը մի առիթով որպես կտակ գրել է. «Եթե մեռնեմ օր մը ու ինծի այցի գաք, քանի մը արցունք կբավէ ինծի, լեյլակի փունջ մը եւ երկու կաթ արցունք չմոռնաք բերել իմ գերեզմանին»:

Զարիֆյանի թախծոտ ու հուզիչ սիրո տողերը հիմք են դարձել նաեւ լիրիկական երգերի համար: Նա գովերգել է բնությունը, ծառն ու թուփը, լեռներն ու սարերը, միշտ հայրենիքի կարոտը սրտում. «Մոմս նորեն կմարի, հոգիս դաշարկ է նորեն...»: Զարիֆյանի օրագրից արձակ էջերը ընթերցեց «Մարմարա» թերթի խմբագրի տեղակալ Մաքրուհի Հակոբյանը: Իսկ պոլսահայ ճանաչված ասմունքող Սիլվա Կոմիկյանը հետաքրքրական ծաղկաքաղով ներկայացրեց Մաթեւոս Զարիֆյանի ստեղծագործությունները, նաեւ «Խենթը» պոեմից հատվածներ:

Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը տեղեկացրեց, որ «Թանգարանում հավաքված են արեւմտահայ գրականության գրեթե բոլոր խոշոր ներկայացուցիչների արխիվները: Ցավոք, դեռեւս մի քանի կարեւոր արխիվներ չունենք, որոնց թվում է նաեւ Մաթեւոս Զարիֆյանինը: Այժմ թանգարանում է միայն Թորոս Ազատյանի ֆոնդում գտնված Զարիֆյանի մասունքները՝ 6-7 բանաստեղծությունների ձեռագրերը, որոնք առաջիկայում կհամալրվեն ու արժանավոր տեղը կունենա իր արխիվը, կհրատարակվի նրա երկու գրքերը նորովի գիտական մատուցմամբ», ասաց պրն Բախչինյանը:

Առիթը օգտագործելով, պրն Հատտեճյանին խնդրեցի կարծիք հայտնել «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» փառատոնի մասին: Ահա թե ինչ ասաց նա. «Իհարկե լավ կլիներ, որ Զարիֆյանին նվիրված ցերեկույթը նույնպես մտած լիներ փառատոնի ծրագրի մեջ, սակայն այդպես չեղավ: Փառատոնի բացման առաջին օրն ինձ հիացրեց ու խանդավառեց, ու ես անմիջապես Պոլսի թերթին նյութ ուղարկեցի Հայաստանի արվեստագետների փայլուն ելույթները դիտելուց հետո: Սակայն օպերայի սրահի մեջ մեր առջեւ նստած երիտասարդները, որոնք փառատոնի խորհրդանիշ հագուստներով էին, եւ մենք սիրով մեր տեղն իրենց զիջեցինք ու հետեւի կարգերում նստեցինք, անկարգապահ էին, շարունակ խոսում ու կատակում էին երգերի ընթացքում: Ստիպված եղանք մի քանի անգամ դիտողություն անել, դա էլ չօգնեց: Երեւում էր, որ այդ երիտասարդները չեն ըմբռնել, թե իրենք ինչպիսի խորհուրդի են մաս կազմում եւ ինչ նշանակություն ունի այդ հագուստը կրելը: Փառատոնն այնքան էլ հաջող չշարունակվեց, ինչպես սկսվեց, բայց եւ այնպես նման փառատոները մեծ նշանակություն ունեն մեզ համար եւ եղած թերությունները էլ հուսանք, որ կսրբագրվեն: Առանց թերությունների ոչինչ չկա աշխարհում», ասաց պրն Հատտեճյանը: Շատերի հետ եմ զրուցել ու կարծիքներ հարցրել, մեծ մասամբ դժգոհում են խորհրդանիշ (Նարե եւ Նարեկ) տարազներից, որոնք քրդական հագուստ էին հիշեցնում, քան հայկական, եւ այդ հագուստը կրողներն էլ խնամքով ու պարկեշտ չէին իրենց հանձնարարված պատասխանատու խնդրում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՆՈՐ ԽԱՂԱՇՐՋԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄ

Երեւանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնը *սեպտեմբերի 17-ին* բացում է իր 36-րդ թատերաշրջանը:
Խաղացանկում՝ 18 անուն բեմադրություններ:

Ներկայացումների սկիզբը՝ ժ. 19-ին:
Տոմսերը վաճառվում են թատրոնի տոմսարկղում:
Հեռախոս՝ 52-47-23:

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար՝
ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Այսօր, ժամը 21-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական առաջին խմբի մրցաշարում Հայաստանի ազգային հավաքականը կհյուրընկալի Ֆինլանդիայի ընտրանուն: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բեռնար Կազոնին ուսումնամարզական հավաքի էր հրավիրել 18 ֆուտբոլիստի, որոնք սեպտեմբերի 3-ից նրա գլխավորությամբ նախապատրաստվում էին ֆինների հետ հանդիպմանը: Այսօրվա մրցախաղը Կազոնիի եւ նրա սաների համար չափազանց կարեւոր նշանակություն ունի սասանված հեղինակությունը վերականգնելու առումով:

Բեռնար Կազոնին լավատես է

Անհրաժեշտ է վերականգնել հավաքականի սասանված հեղինակությունը

PHOTOLURE

Ֆինների հետ ընտրական մրցախաղի նախօրյակին ՀՀ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բեռնար Կազոնին «Հրազդան» հյուրանոցում հանդիպեց լրագրողներին: Անդրադառնալով մակեդոնացիների հետ ընտրական մրցաշարի մեկնարկային խաղին, Կազոնին նշեց, որ ֆուտբոլիստների հետ ծանոթանալու համար իրեն հատկացված ժամանակը շատ քիչ էր եւ այդ սուղ ժամկետում հնարավոր չէր իրական պատկերացում կազմել հավաքականի անդամների խաղային ունակությունների մասին: Այդ հանդիպման տեսագրությունը մարզիչները Ֆրանսիայում դիտել եւ ուսումնասիրել են՝ վեր հանելով հավաքականի ուժեղ եւ թույլ կողմերը: Ըստ մարզչի, համապատասխան հետեւություններ են կատարվել եւ ֆինների հետ առաջիկա խաղում պետք է որ ֆուտբոլիստներն իրենց լավագույն կողմերով դրսեւորեն: Մանավանդ, որ այս անգամ Կազոնիի գլխավորությամբ հավաքականի անդամները գրեթե մեկ շաբաթ քրտնաջան մարզումներ են անցկացրել, որոնց արդյունքներից մարզիչը գոհ էր: Ճիշտ է, որոշակի դժվարություններ են ծագել հավաքականի մեկնարկային կազմի ընտրության հարցում: Որակազրկման պատճառով հանդիպմանը չի մասնակցի հավաքականի ավագ Հարություն Վարդանյանը: Կազոնին նշեց, որ ներկայում հավաքականում կան վեց պաշտպաններ, որոնցից էլ կընտրվի թիմի ավագին փոխարինող ֆուտբոլիստը: Աջ պաշտպանի հարցը եւս կարելի է լուծված համարել, թեեւ Կազոնին կոնկրետ չնշեց, թե ով է հանդես գալու այդ դիրքում: Մեջքի վնասվածքի պատճառով հանդիպմանը չի կարող մասնակցել մեր հիմնական դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին: Նա նաեւ նշեց, որ Ալբերտ Սարգսյանի եւ Անդրեյ Մովսիսյանի մարզավիճակում եւս առաջընթաց է նկատում:

Ամփոփելով հավաքականի առկա վիճակին վերաբերող հարցը, Կազոնին գտնում է, որ այս մեկ շաբաթում կատարված աշխատանքը ֆինների հետ խաղում պետք է դրական արդյունք տա: Ըստ նրա, հավաքականի ֆուտբոլիստները լի են հաղթելու վճռականությամբ, թեեւ Ֆինլանդիայի հավաքականն իր խաղամակարդակով գերազանցում է մեր ընտրանուն: Մարզիչներն ուսումնասիրել են մրցակցին, դիտել նրա մասնակցությամբ մի քանի հանդիպումներ, մասնավորապես շվեդների հետ խաղը: Հայտնի է, որ ֆինն ֆուտբոլիստների մեծամասնությունը հանդես է գալիս արտերկրներում: Նրանք ֆիզիկապես շատ ուժեղ են, խաղում են բրիտանական ոճով, այնպես որ մեր հավաքականին դժվարին մրցախաղ է սպասում:

Կազոնին արդեն հասցրել է որոշակի կարծիք կազմել Հայաստանի հավաքականի մասին: Ըստ նրա, թեեւ Մակեդոնիայում մեր ֆուտբոլիստները վատ խաղացին, սակայն հավաքականը բավական մեծ ներուժ ունի եւ կարող է հետագայում առաջադիմել: Իհարկե, դրա համար որոշակի հարցեր պետք է լուծվեն: Առաջնահերթ խնդիր է ողջ հանդիպման ընթացքում ֆուտբոլիստների՝ խաղի վրա կենտրոնանալը, մրցակցի դարպասն անընդհատ «կրակի տակ» պահելը: Հիմնախնդիրներ կան ֆուտբոլիստների հոգեբանական պատրաստության առումով: Ֆուտբոլիստների մոտ անհրաժեշտ է ձեւավորել պրոֆեսիոնալ մենթալիտետ: Դրանց համար ամենօրյա աշխատանք է անհրաժեշտ, որի հնարավորությունը, ցավոք, հավաքականի մարզիչները չունեն:

Այն հարցին, թե Հայաստանի առաջնության մասնակից ֆուտբոլիստների թվում արդյոք չկա՞ն հավաքականի թեկնածուներ (օրինակ՝ Վախթանգ Հակոբյանը), Կազոնին պատասխանեց, որ դիտելով հանդիպումները, առայժմ չի նկատել ֆուտբոլիստների, որոնք կարող են ուժեղացնել հավաքականի կազմը: Մասնավորապես, նա ներկա է գտնվել «Կիլիկիա»-«Արարատ» հանդիպմանը եւ դժգոհ է մնացել ֆուտբոլիստների գործողություններից: Հարց բարձրացվեց նաեւ դրսում հանդես եկող եւ իրենց լավ կողմերով դրսեւորող որոշ ֆուտբոլիստների հավաքական հրավիրելու մասին: Կազոնին հավաստիացրեց, որ հնարավոր է նրանք հրավիրվեն հավաքականի հաջորդ հավաքներին: Լրագրողները հիշեցրին նրան, որ ֆուտբոլիստների ընտրության հարցում գլխավոր մարզչին որոշակի տեղեկատվություն եւ օգնություն պետք է ցուցաբերեն տեղի մարզիչները եւ նույնիսկ նպատակահարմար է, որ նրանցից մեկն աշխատի հավաքականում որպես Կազոնիի օգնական:

Մեր այն հարցին, թե արդյոք նպատակահարմար չէ՞ երիտասարդ այն ֆուտբոլիստներին, մասնավորապես Բարսեղ Կիրակոսյանին, ովքեր հանդես չեն գալու ազգային հավաքականում, տրամադրել երիտասարդական ընտրանուն: Կազոնին նշեց, որ եթե նրանք հրավիրվել են ազգային հավաքական, ապա անհրաժեշտ են իրեն: Չէ որ իր տրամադրության տակ ցանկացած խաղի համար նվազագույնը 18 ֆուտբոլիստ է անհրաժեշտ եւ նրանցից յուրաքանչյուրը ցանկացած պահի կարող է խաղադաշտ դուրս գալ: Այնուամենայնիվ, նա տեղեկացրեց, որ ազգային հավաքականում մարզումներն անցկացրած Բարսեղ Կիրակոսյանին խաղից մեկ օր առաջ տրամադրել է երիտասարդական հավաքականին: Ինչ վերաբերում է աֆրիկացի ֆուտբոլիստների՝ հավաքականում խաղալուց հրաժարվելուն, ապա ըստ գլխավոր մարզչի, դա ֆուտբոլիստների ընտրության հարցն է. ստիպողաբար հավաքական չեն հրավիրում: Նրանք հիմնախնդիրներ ունեին «Փյունիկի» հետ, սակայն հրաժարվեցին հավաքականում խաղալուց: Թեեւ այժմ ցանկություն են հայտնել հանդես գալ հավաքականում, սակայն մարզիչները նպատակահարմար են գտել ֆինների հետ խաղին չհրավիրել: Գուցե հետագայում օգտվեն նրանց ծառայություններից:

Կազոնին մեկ անգամ եւս հավաստիացրեց, որ ֆինների հետ խաղում հավաքականի ֆուտբոլիստները մարտականորեն են տրամադրված եւ կներդնեն իրենց բոլոր ուժերն ու կարողությունները դրական արդյունքի հասնելու համար: Հուսանք, որ խոսքն ու գործը կհամընկնեն:

ՀԱՕԿ-ի նախագահը հրաժարական տալու մտադրություն չունի

Թեեւ ուշացումով, Աթենքից վերադառնալուց հետո սպորտսմենկոմի եւ ՀԱՕԿ-ի նախագահ Իշխան Զաքարյանը վերջապես հանդիպեց լրագրողների հետ: Շատերին էր հետաքրքրում, թե օլիմպիադայում մեր մարզիկների ձախողումից հետո արդյո՞ք նա պատրաստվո՞ւմ է հրաժարական տալ: Պատասխանը միանշանակ էր՝ ոչ: Պատճառաբանությունը հետեւյալն էր. սպորտսմենկոմը հարյուր տոկոսով կատարել է իր խնդիրը՝ ապահովելով ուսումնամարզական հավաքների անցկացումը, նախապատրաստական այն ծրագրերի իրականացումը, որոնք մարզչական խորհուրդները կազմել էին տարբեր մարզաձեւերից: Երբ բյուջեից հատկացված միջոցները չեն բավականացրել, օգնության են եկել հովանավորները:

Օլիմպիական խաղերում հայ մարզիկների անհաջող ելույթների համար Իշխան Զաքարյանը ներողություն հայցեց ժողովրդից: Նա միաժամանակ դժգոհեց որոշ լրատվամիջոցներից, որոնք հարցը քաղաքականացնում են, անձնական վիրավորանք են հասցնում իրեն եւ մարզիկներին:

Փորձելով գտնել անհաջողության պատճառները, ՀԱՕԿ-ի նախագահը նշեց, որ իրեն էլ մինչեւ վերջ պարզ չեն դրանք: Իհարկե, կարելի է նշել մարզիկների բարոյահոգեբանական վիճակը, մարզական բժշկության բացակայությունը, մարզադպրոցների անմխիթար վիճակը: Պատճառներից մեկն էլ օլիմպիական հավաքականներում մարզիկների միջեւ մրցակցության բացակայությունն է: Օլիմպիական վարկանիշ նվաճած մարզիկները Հայաստանում արժանի հակառակորդներ չունեն, ուստի նրանք իրենց տեղն ապահովված համարելով, ուժերի գերագույն լարումով չեն մարզվում:

Իշխան Զաքարյանը տեղեկացրեց, որ հաջորդ շաբաթվանից սկսվելու են տարբեր մարզաձեւերի մասնագետների կողմից մեր օլիմպիականների ելույթների քննարկումները, որոնք հնարավորություն կտան վեր հանելու անհաջողության պատճառները: Նա հատկապես դժգոհ էր ծանրորդների ելույթներից, որոնք 2 տարի առաջ մեկ մրցաշրջանում նվաճել էին 53 մեդալ: Եվ ընդհանրապես տարօրինակ էր, որ հենակետային մարզաձեւերում օլիմպիական քառամյա ցիկլում աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնություններում մեդալներ նվաճած հայ մարզիկներն օլիմպիական խաղերից ձեռնունայն վերադարձան: Օրինակ, ըմբշամարտիկները 11 մեդալ էին նվաճել, աշխարհի 2 չեմպիոն ենք ունեցել:

Ասուլիսում մեղադրանքներ հնչեցին Իշխան Զաքարյանի կողմից «Հաղթանակ» հասարակական կազմակերպության ստեղծման եւ նախագահական ընտրություններում գործող նախագահին սատարելու, նրա քարոզարշավին մարզիկներին մասնակից դարձնելու առնչությամբ: Ի պատասխան մեղադրանքների, ՀԱՕԿ-ի նախագահը նշեց, որ մարզիկներն էլ այս երկրի քաղաքացի են եւ նրանցից յուրաքանչյուրն իր քաղաքացիական պարտքն է կատարել: Նրանցից շատերը տարբեր կուսակցությունների անդամ են, եւ դա նրանց անձնական գործն է:

Էրիկսոնի գլխին կրկին մութ ամպեր են կուտակվում

Ինչպես երեւում է, Անգլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան լրջորեն մտածում է շվեդ մասնագետ Սվեն Գորան Էրիկսոնի հետ համագործակցությունը դադարեցնելու մասին: Վերջինս դեռ չէր հասցրել ուշքի գալ ֆեդերացիայի քարտուղարուհի Ֆարիա Ալամի հետ սիրավեպի հետ կապված աղմկահարույց պատմությունից, երբ նրա գլխին կրկին մութ ամպեր են կուտակվում: Այս անգամ պատճառն Անգլիայի հավաքականի անհաջող մեկնարկն էր ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Նրա սաներն Ավստրիայում տեղի ընտրանու հետ խաղում ձեռքից բաց թողեցին հաղթանակը՝ վերջին 20 րոպեում երկու գոլ ընդունելով: Դրանում մեղքի իր զգալի բաժինն ուներ «Աստոն Վիլլայի» դարպասապահ Դեյվիդ Ջեյմսը, որի սխալից օգտվելով՝ դաշտի տերերը հավասարեցրին հաշիվը: Ճիշտ է, այդ հարաբերական անհաջողությունը այնքան էլ չվշտացրեց Էրիկսոնին, որը խաղից հետո հայտարարել էր, որ թիմում փոփոխություններ չեն լինի եւ Լեհաստանի հավաքականի հետ առաջիկա խաղում հնարավոր է ընտրի նույն տակտիկան եւ մեկնարկային նույն կազմը: Իսկ ահա Անգլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը խիստ դժգոհ է հանդիպման արդյունքից: Ըստ նախնական հաշվարկների, անգլիացիները Ավստրիայի եւ Լեհաստանի հավաքականների հետ հանդիպումներում պետք է չորս միավոր վաստակեն: Այնպես որ, լեհական Խորզով քաղաքում կայանալիք ընտրական մրցախաղում անգլիացիները պարտավոր են հաղթել: Այլապես Էրիկսոնը կարող է հեռացվել գլխավոր մարզչի պաշտոնից: Ճիշտ է, այդ հարցում որոշակի դժվարություն կա. բանն այն է, որ համաձայն ֆեդերացիայի հետ կնքված պայմանագրի, եթե Էրիկսոնը ժամկետից շուտ հեռացվի աշխատանքից, ապա ֆեդերացիան պարտավոր է նրան 14 մլն ֆունտ ստեռլինգի փոխհատուցում վճարել: Նշենք, որ Էրիկսոնի տարեկան աշխատավարձը կազմում է 4,5 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Հիշեցնենք, որ շվեդ մասնագետը ֆեդերացիայի հետ մինչեւ 2008 թ. պայմանագիր ունի կնքած: Նա արդեն չորս տարի է, ինչ գլխավորում է Անգլիայի հավաքականը եւ բնավ էլ չի պատրաստվում հրաժարական տալ: «Ֆեդերացիայի հետ գործող պայմանագիրը խզելու ոչ մի ցանկություն չունեմ: Ես դա կանեմ միայն այն դեպքում, եթե հավաքականին չհաջողվի աշխարհի առաջնության ուղեգիր նվաճել: Ուստի մեկ անգամ եւս հայտարարում եմ, որ կշարունակեմ աշխատանքս մինչեւ պայմանագրի ավարտը: Իսկ եթե ֆեդերացիան իր նախաձեռնությամբ խզի պայմանագիրը, ապա պատրաստ եմ պայքարել փոխհատուցման յուրաքանչյուր պեննիի համար», հայտարարել է Էրիկսոնը:

ԹԵՆԻՍ

Ագասին կանգնեցրեց Սարգսյանի հաղթարշավը

Թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնության 1/8 եզրափակիչում Սարգիս Սարգսյանի մրցակիցը բազմափորձ ու տիտղոսակիր Անդրե Ագասին էր: Վերջինս պրոֆեսիոնալ թենիսում 59 մրցաշար է շահել եւ ձգտում է դրանց թիվը հասցնել 60-ի: Սարգսին այս անգամ չհաջողվեց շարունակել հաղթարշավը: Բոլոր 3 խաղափուլերում էլ նա զիջեց մրցակցին (3–6, 2–6, 2–6) եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից: Քառորդ

AP-PHOTOLURE

եզրափակչի ուղեգիր նվաճեց Հրբատին՝ հաղթելով Ռոխուսին (2–6, 3–6, 6–3, 6–4, 6–0): Հաջողության հասավ նաեւ Թիմ Հենմանը՝ պարտության մատնելով Նիկոլաս Կիֆերին (6–7, 6–3, 6–1, 6–7, 6–0):

Կանանց մրցապայքարում մեծ հետաքրքրություն էր ներկայացնում Վինուս Ուիլյամսի եւ Լինդսեյ Դեւենպորտի մրցավեճը: Այն ավարտվեց վերջինիս հաղթանակով (7–5, 6–4): Անհաջողության մատնվեց բելգիացի Ժյուստին Էնենը, որի հետ մրցախաղը շահեց ռուսաստանցի Նադեժդա Պետրովան (6–3, 6–2): Նրա հայրենակցուհի Սվետլանա Կուզնեցովան էլ մտավ քառորդ եզրափակիչ՝ առավելության հասնելով Մերի Պիերսի նկատմամբ (7–6, 6–2): Ուժեղագույն 8-յակում է նաեւ ճապոնուհի Սինոբու Ասագոեն, որը պարտության մատնեց Ռումինիայի ներկայացուցիչ Ելենա Դանիլիդուին (7–6, 4–6, 6–3):

Մեկնարկը տրվեց

Երեկ Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի կենտրոնական տանը մեկնարկեց շախմատի Հայաստանի բարձրագույն խմբի տղամարդկանց առաջնությունը: Չեմպիոնի կոչման այս անգամ վիճարկում են ընդամենը 8 շախմատիստներ: Այդ իսկ պատճառով էլ մրցաշարն անցկացվում է երկու շրջանով: Հաղթողը իրավունք կստանա Հայաստանի հավաքականի կազմում մասնակցելու հոկտեմբերին Մալորկայում կայանալիք շախմատի համաշխարհային օլիմպիադային: Նշենք, որ այս առաջնության մասնակիցներից Գաբրիել Սարգսյանն արդեն ընդգրկված է ՀՀ հավաքականում, ուստի նրա չեմպիոն հռչակվելու դեպքում ուղեգիրը բաժին կհասնի երկրորդ տեղը զբաղեցրած շախմատիստին: Բացի Գաբրիելից, օլիմպիադայում հանդես կգան նաեւ Ռաֆայել Վահանյանը, Վլադիմիր Հակոբյանը, Սմբատ Լպուտյանն ու Լեւոն Արոնյանը: Գուցե հենց այս հանգամանքով կարելի է բացատրել նրանց բացակայությունը մրցաշարում: Առաջին տուրում գրանցվեցին այսպիսի արդյունքներ. Փաշիկյան-Անաստասյան՝ 1-0, Մինասյան-Գալստյան՝ 1-0, Ասրյան-Չիբուխչյան՝ 1-0, Քոթանջյան-Սարգսյան՝ 0-1:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը սեպտեմբերի 7-ի նիստում Կենտրոնական բանկի գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը՝ տարեկան 4, տրամադրվող լոմբարդային վարկերինը՝ 16, իսկ ներգրավվող ավանդներինը՝ 1 տոկոս:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրել անհատ ձեռնարկատեր Գագիկ Կարապետյանին եւ Արամ Առաքելյանին:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է օգոստոսի 6-19-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակը Ըստ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական տվյալների, օգոստոսի 1-10-ը գրանցվել է 0.83% գնանկում:

Օգոստոսի 6-19-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 998 մլն դրամ:

Դրամավարկային խարախսկանություն Հաշվետու ժամանակահատվածում փողի բազան նվազել է 3 մլրդ 535 մլն դրամով՝ կազմելով 109 մլրդ 753 մլն դրամ: Փողի բազայի նվազումն ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 54 մլն դրամ եւ ԶՆԱ-ի 3 մլրդ 481 մլն դրամ նվազումներով:

ԶԱԱ-ի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է եղել արտաքին պարտքի մայր գումարի եւ տոկոսագումարների վճարմամբ՝ համապատասխանաբար 190 եւ 185 մլն դրամ գումարի չափով, ինչպես նաեւ անդամակցության գումարների վճարմամբ՝ 12 մլն դրամ գումարի չափով: Վերջիններիս զուգահեռ ավելացել են այլ ակտիվները՝ 333 մլն դրամով:

ԶՆԱ-ի նվազումը պայմանավորված է եղել կառավարության պարտավորությունների նվազումով, որոնք նվազել են կենտրոնական գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 392 մլն դրամ կուտակման եւ 75 մլն դրամ կառավարության դեպոզիտների ավելացման հաշվին: Բանկերի պարտավորությունները հաշվետու երկշաբաթում մնացել են անփոփոխ՝ կազմելով 14 մլրդ 103 մլն դրամ:

Օգոստոսի 13-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) նվազել է 639 մլն դրամով եւ կազմել մոտ 240 մլրդ դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկը նվազել է 335 մլն դրամով, իսկ ավանդներն աճել են 304 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 975 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները նվազել են 557 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդները նվազել են 1 մլրդ 689 մլն դրամով եւ կազմել 57 մլրդ 968 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածը նվազել է 925 մլն դրամով եւ օգոստոսի 13-ին կազմել 123 մլրդ 556 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները Այդ ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 19,264 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 14,945 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա Վերոհիշյալ ժամանակահատվածում ՀՀ ԿԲ կողմից վաճառվել է մոտ 131 հազ. ԱՄՆ դոլար եւ գնվել 464 հազ. եվրո՝ համապատասխանաբար 523.37 եւ 620.40 դրամ փոխարժեքներով:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 87 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 44 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 43 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 517.18 եւ 519.04 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեւորվել է 0.29%-ով՝ 518.34 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 516.84 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում, տեղաբաշխվել են 48 եւ 60-ամսյա պարտատոմսեր՝ 3 մլրդ 500 մլն դրամ ընդհանուր ծավալով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում թողարկվել է 48-ամսյա պարտատոմս՝ 1 մլրդ 500 մլն դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 3 մլրդ 913 մլն դրամ (260.88%)՝ աճուրդում ձեւավորելով 7.6288% միջին կշռված եկամտաբերություն: Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 60-ամսյա պարտատոմս, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 3 մլրդ 997 մլն դրամ (199.85%) եւ ձեւավորվել 7.4028% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա Իրականացվել է 1 մլրդ 517 մլն դրամի գործարք՝ 7.62% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 57 մլն դրամի գործարք՝ 7.69%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 460 մլն դրամի գործարք՝ 7.46%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 2 մլրդ 296 մլն դրամ՝ 4.41% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 197 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 4.20%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 99 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 4.64%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում Օգոստոսի 20-ից սեպտեմբերի 2-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի միջին ցուցանիշը կկազմի 114 մլրդ 352 մլն դրամ:

Ըստ ծրագրավորման, կիրականացվի 495 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարի վճարում, 317 մլն դրամի արտաքին պարտքի մարում, ինչպես նաեւ 345 մլն դրամի անդամակցության գումարի վճարում: Նախատեսվում է նաեւ այլ ակտիվների աճ՝ 25 մլն դրամով: Վերոհիշյալ հոսքերը կհանգեցնեն ԶԱԱ-ի ցուցանիշի 1 մլրդ 132 մլն դրամի նվազմանը:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կաճի 4 մլրդ 720 մլն դրամով՝ պայմանավորված Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի համանման գումարի նախսմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կաճեն 1 մլրդ 36 մլն դրամով: Ծրագրավորվել է իրականացնել իրացվելիություն ներարկող գործիք՝ 25 մլն դրամով կնվազեն նաեւ զուտ այլ ակտիվները: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 5 մլրդ 731 մլն դրամի աճի:

Հաշվի առնելով մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ինչպես նաեւ ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց ռեպո համաձայնագրերի տոկոսադրույքը իջեցնել մեկ տոկոսով՝ սահմանելով 4%, լոմբարդային վարկերի տոկոսադրույքը իջեցնել չորս տոկոսով՝ սահմանելով 16%, իսկ բանկերից ներգրավված ավանդների տոկոսադրույքը թողնել անփոփոխ՝ 1%:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՆԻՇԵՐ

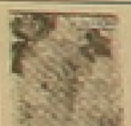

Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը սեպտեմբեր ամսին փոստային շրջանառության մեջ է դնելու՝

- «Հայաստանի թանգարաններ» շարից Ռուսական արվեստի թանգարանին նվիրված երկու նամականիշ
- «Ֆուտբոլային միությունների միջազգային դաշնության 100-ամյակին» նվիրված մեկ նամականիշ
- «Հայաստանի բուսական եւ կենդանական աշխարհ» շարից խաղողի հայկական սորտերին նվիրված երկու նամականիշ
- «Նոր Ջուղայի հայկական գաղթօջախի 400-ամյակին» նվիրված մեկ գեղաթերթիկ
- «Հայկական մուլտֆիլմեր» շարին նվիրված երկու նամականիշ
- «Արամայիս Երզնկյանի ծննդյան 125-ամյակին» նվիրված մեկ նամականիշ:

Նամականիշերը մարվելու են թիվ 9 փոստի բաժանմունքում առաջին օրվա հատուկ մարման դրոշմակնիքով: Տպագրությունը կատարված է Cartor Security Printing տպարանում (Ֆրանսիա):

ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը եւ Հասարակական երկխոսության եւ զարգացումների կենտրոնը հայտարարում են փոքր դրամաշնորհների մրցույթ՝ հասարակական կազմակերպությունների համար: Առաջարկը պետք է համապատասխանի հետեւյալ թեմաներից գոնե մեկին.

- Քաղաքացիական հասարակություն եւ մարդու իրավունքներ
- Բնապահպանություն
- Կրթություն, մշակույթ
- Առողջապահություն, առողջ ապրելակերպ
- Տարածաշրջանային համագործակցություն, դարաբաղյան հակամարտություն
- Հայրենիք-սփյուռք համագործակցության նոր հեռանկարներ:

Հայտերն ընդունվում են մինչեւ սեպտեմբերի 22-ը ներառյալ:

Հայտի ձեւը ստանալու համար այցելել Հասարակական երկխոսության եւ զարգացումների կենտրոն՝ Նալբանդյան 48, սենյակ 37 կամ գրել **cpddam@netsys.am**, **cpddam@yahoo.com** հասցեներով: Հեռ.՝ **582411**:

IN ARMENIAN, RUSSIAN,
www.azg.am
ENGLISH AND TURKISH

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է պլակատի մրցույթ

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է պլակատի մրցույթ «Երկխոսություն» խորագրով: Պլակատի հիմնական խնդիրն է նպաստել երկխոսության հաստատմանը եւ/կամ խորացմանը (քաղաքակրթությունների, սերունդների, սեռերի միջեւ եւ այլն), որն իր հերթին կօժանդակի խաղաղ, համերաշխ, հարածուն, առողջ ու զարգացած հասարակության կառուցմանը, ինչպես նաեւ բարձրացնել երկխոսության վերաբերյալ հանրային իրազեկության մակարդակը:

Մրցույթի պայմանները.

- *Մրցույթին կարող են ներկայացվել պլակատի ժանրում կատարված աշխատանքներ, որոնք արտահայտում են մրցույթի* ***«Երկխոսություն»*** *թեման:*
- *Մրցույթը բաց է բոլոր ցանկացողների համար, առանց մասնագիտական եւ տարիքային սահմանափակումների: Ուսանողների մասնակցությունը ողջունելի է:*
- *Մասնակիցների համար սեպտեմբերի 15-ին ժամը 16:00-ին ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում տեղի կունենա աշխատանքային հանդիպում, որի ընթացքում կտրվեն լրացուցիչ տեղեկություններ մրցույթի թեմատիկ բովանդակության շուրջ:*
- *Աշխատանքները պետք է A4 ֆորմատով ներկայացվեն մինչեւ ս/թ հոկտեմբերի 18-ը, ժ. 10:00, ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ, Վ. Պետրոսյան 14, Հանրային տեղեկատվության վարչություն, առաջին հարկ:*
- *Հաղթողը կստանա 300 ԱՄՆ դոլար: Մրցանակակիր պլակատը A1 ֆորմատով տպագրվելու է:*

ՄԱԿ-ի օրվա (հոկտեմբերի 24) կապակցությամբ տեղի ունենալիք միջոցառումների ընթացքում ներկայացված աշխատանքները կցուցադրվեն ՄԱԿ-ի շենքում, ինչպես նաեւ կհայտարարվի մրցույթի հաղթողը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՄԱԿ-ի հանրային տեղեկատվության վարչություն, հեռ. **56 02 12**, էլ. հասցե՝ **dpi@undpi.am**, ինտերնետային հասցե՝ **www.undpi.am**:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Սպանդարյան» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 6 համայնքների (**Ծղուկ 7 հա, Սառնակունք 457 հա, Սպանդարյան 262 հա, Անգեղակոթ 688 հա, Շաքի 594 հա եւ Իշխանասար 33 հա**) [illegible] գետի ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Ղափան» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 9 համայնքների (**[illegible] 40 հա, Սյունիք 50 հա, Խդրանց 2 հա, Աճանան 40 հա, Եղվարդ 10 հա, Ածանիս 3 հա, Ն. Հանդ 5 հա, [illegible] 40 հա եւ Ճակատեն 10 հա**) Ծավ եւ Գեղի գետերի ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Ձորեր» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 6 համայնքների (**Շենավան 56.0 հա, Լոռի 40.0 հա, Գետափ 72.0 հա, Կարբի 292.0 հա, Լեռնանիստ 6.0 հա եւ Արզական 75.0 հա**) Ձոր-Ձոր գետի, Լուսաքերի եւ Տոլորսի ջրամբարի ջրառների ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Տոլորս» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 6 համայնքների (**Տոլորս 399 հա, Ախլաթյան 432 հա, Տորունիք 28 հա, Արտավան 187 հա, Հացավան 123 հա եւ Ույծ 74 հա**) Գիժ եւ Արի գետերի ջրառների ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Խնձորուտ» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 4 համայնքների (**Աղբերք 95.3 հա, Արծվաբերդ 70 հա, Չինարի 88.4 հա եւ Չորաթան 23.7 հա**) Աղնջա գետի ջրառների ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Լոռի ջրանցք» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 19 համայնքների (**[illegible] 98 հա, [illegible] 146 հա, Լոռի Բերդ 48 հա, [illegible] 158 հա, [illegible] 376 հա, [illegible] 163 հա, [illegible] 154 հա, [illegible] 148 հա, [illegible] 321 հա, [illegible] 468 հա, [illegible] 77 հա, [illegible] 399 հա, [illegible] 337 հա, [illegible] 1639 հա, [illegible] 42 հա, [illegible] 133 հա, [illegible] 499 հա, [illegible] 57 հա եւ [illegible] 441 հա**) [illegible] ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «[illegible]» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 14 համայնքների (**[illegible] 650 հա, [illegible] 467 հա, [illegible] 620 հա, [illegible] 330 հա, [illegible] 471 հա, [illegible] 240 հա, Վ. [illegible] 530 հա, Ն. [illegible] 438 հա, [illegible] 53 հա, [illegible] 655 հա, [illegible] 565 հա, [illegible] 150 հա, [illegible] 605 հա եւ [illegible] 163 հա**) [illegible] ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ոռոգման նպատակով մշակվում են «Մեղրի» ՋՕ ընկերության կողմից սպասարկվող 5 համայնքների (**Նյուվադի 126 հա, Շվանիձոր 60 հա, Ալվանք 82 հա, Մեղրի 19.5 հա եւ Ագարակ 111 հա**) թվով 2 խորքային հորերով սպասարկվող ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից եւ Մեղրի գետի ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 23-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 7.09.2004 Գինը՝ 100 դրամ